

TEMA

Sexchikane i it-faget

Christine bryder tavsheden

► SIDE 28

Frontend

Computerkraft mod COVID-19

16 supercomputere med i alt 330 petaflops, 775.000 CPU cores og 34.000 GPU'er. Det er grundstammen i et forsknings samarbejde mellem Google, Microsoft, IBM, Amazon og en række universiteter og laboratorier for at knække koden til COVID-19.

FOTO: NATHALIE SAMAIN

14

Techprofessoren

Ruben Verborgh er professor i semantisk web og teknisk rådgiver i Tim Berners-Lees store Inrupt-projekt, der vil redde internettets sjæl. Idéen er at skabe et sted, hvor du som bruger har kontrol med alle dine personlige data uden om techgiganterne.

KOLOFON

Prosabladet, Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, telefon 33 36 41 41 [prosa@prosa.dk]

Redaktion: Ansvarshavende redaktør: Ole Hoff-Lund [ohl@prosa.dk] og journalist Stine Nysten [sny@prosa.dk]

Korrektur: Ulla Kaas

Udkommer næste gang: 18. maj
Deadline for debatindlæg: 24. april

Redaktionsudvalg: Christian A Christensen (formand), Kristina Jakobsen, Peter Ussing og Kenneth Arbjerg [redaktionsudvalg@prosa.dk]

Annoncer: DG Media

Design og grafisk produktion: vahle-nikolaisen

Forsidefoto: Sophia Juliane Lydolph

PROSA

< FUNFACT >

12,8%

Det gennemsnitlige løngab mellem mænd og kvinder er skrumpet, men kvinder tjener fortsat mindst.

7,2%

Det tilsvarende løngab inden for informations- og kommunikationsteknologi.

KILDE: DANMARKS STATISTIK

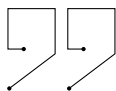

TEMA

Frontkæmperne

Sexchikane og kønskrænkende adfærd skal smides på porten i it-branchen. Sådan lyder det fra den 27-årige it-studerende Christine Line Larsen og den erfarne it-journalist og programmør Dorte Toft, efter PROSA har kortlagt problemets omfang i to nye rapporter.

Når jeg var i dårligt humør, ville de fortælle mig, at jeg åbenbart fik for lidt pik derhjemme

– Christine Line Larsen, it-studerende på UCL i Odense

ILLUSTRATION: MIKKEL HENSEL

22

06

Ransomware

Hackerangrebet mod ISS koster virksomheden over en halv milliard kroner.

08

Techtivism

Ansatte i it-branchen går i stigende grad på barrikaderne for bedre forhold.

12

Webudvikling

De danske iværksættere i Netflix henter 360 millioner kroner til webudviklingsplatform.

32

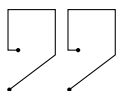
Arbejdsliv

Kontakt din fagforening, hvis du har oplevet sexchikane eller krænkelse.

36

Kurser

Vi har opprioriteret vores webseminarer på grund af coronavirus.

Når vi bruger AI og etik i samme sætning, handler det også om, at vi skal huske kunsten, kærligheden og klogskaben

– Kim Escherich, Executive Innovation Architect & AI-Ethics Advisor, IBM

10

Den danske model viser vejen

Coronavirussen hærger det ganske land og rammer ikke kun med sygdom og død, men også med nedgang i produktion og salg, afskedigelser, lukninger af virksomheder og konkurser. For at inddæmme og forsinke spredningen af virusen er der fra regeringens side iværksat en lang række foranstaltninger, hvor af nogle er ret indgribende i vores liv og færden.

Modsat mange andre lande har Danmark en enestående samfundsmodel for at håndtere de store omvæltninger på arbejdsmarkedet, som opstår som et resultat af kampen mod coronavirusen. Fundamentet er vores dagpengesystem, som gør det muligt at afbøde de værste økonomiske konsekvenser ved bortfald af job. Herudover kan systemet bruges til at supplere lønnen, såfremt der er behov for at hjemsende medarbejdere helt eller delvist.

Oven på dette fundament kan der laves aftaler mellem arbejdsmarkedets parter og regeringen, som kan være med til i endnu højere grad at afbøde virkningerne af en krise, og hvor ikke kun lønmodtagerne, men også virksomhederne og de selvstændige kan inddrages. Samfundsmæssige problemer kræver samfundsmæssige løsninger, og det er det, den danske model er bygget op om. Det skal ikke være den enkelte borger eller virksomhed, som skal betale for de kriser, der rammer hele samfundet.

Det er derfor godt at se, at regeringen sammen med fagbevægelsen og arbejdsgiverne hurtigt har givet sig i kast med at lave trepartsaftaler, som kan være med til at afbøde virkningerne af de foranstaltninger, regeringen har indført for at dæmme op for spredningen af virusen.

Den slags aftaler viser netop, hvad den danske model og dens årelange tradition for samarbejde hen

over forskellige interesser kan byde på. Her kan nemlig aftales og gennemføres konkrete løsninger på komplekse problemstillinger i den slags alvorlige kriser, vi er i for øjeblikket. I andre lande vil forsøg på at løse problemerne ofte blive heftigt politiseret, forsinket eller aldrig lavet, og dermed vil løsninger blive mindre effektive og være med til at forsinke eller forlænge en krisens afslutning.

Den måde at løse problemer på er dog dybt afhængig af, at både lønmodtagere og virksomheder er organiserede. For at kunne repræsentere en part i en treparts-

forhandling, skal man have så mange medlemmer, at aftalen faktisk får gennemslagskraft og kan effektueres. Så det bør vi ikke glemme i kampens hede.

Selv om det anbefales, at vi er sammen hver for sig, kræver de rigtige løsninger et sammenhold fra alle.

Det skal ikke være den enkelte borger eller virksomhed, som skal betale for de kriser, der rammer hele samfundet

Det kræver også et robust dagpengesystem, som kan tage de første slag i kampen mod krisen.

Når denne krise er overstået, er det på tide at få kigget på, hvordan vi får rettet op på de mange års konstante forringelser af dagpengesystemet. Et godt og sikkert dagpengesystem kan nemlig også være med til at hindre udbredelsen af smitte i vores samfund. ▀

FØLG MED PÅ PROSA.DK

Vi opdaterer løbende hjemmesiden med relevante informationer om coronakrisens konsekvenser.

DELTAG PÅ KURSER HOS SUPERUSERS VIA VIDEOLINK

SUPERUSERS

50% RABAT
Ved nye tilmeldinger til VideoLink-kurser mens Danmark er lukket ned.
Gælder alle kurser afholdt inden sommerferien.

TILMELD DIG DIT NÆSTE KURSUS TIL **HALV PRIS**

HALV PRIS på VideoLink-kurser afholdt inden sommerferien

Hele Danmark står i en meget uvant situation, som vender op og ned på hverdagen for alle. Men netop i sådan en situation synes vi, at det er vigtigt at bruge sin tid konstruktivt og målrettet, så vi fælles står stærkest muligt på den anden side.

Vi hos SuperUsers vil gerne tage ansvar og gøre vores for, at hjulene i Danmark ikke går helt i stå i denne periode. Derfor har vi introduceret VideoLink – som betyder du kan komme på kursus hjemmefra. Ved samtidig at tilbyde halv pris på nye tilmeldinger til VideoLink-kurser, mens Danmark er lukket ned, gør vi efteruddannelse i denne hjemsendelsesperiode mere tilgængeligt for alle.

Dette gælder ved nye kursustilmeldinger til VideoLink-kurser modtaget fra d. 31. marts 2020, mens Danmark er lukket ned. Kurset skal være afviklet inden sommerferien (1. juli 2020).

Se alle vores VideoLink-kurser og hvordan du gør brug af tilbuddet på www.superusers.dk/videoink

HVORDAN FUNGERER VIDEOLINK?

- Alt sker i realtime, så kurset du oplever sker her og nu.
- Du kan se, høre samt kommunikere og stille spørgsmål til instruktøren.
- Komplet kursusmateriale samt øvelser/labs er tilgængeligt.
- Det kræver blot, at du har en computer med internetforbindelse.
- Det er næsten, som at være der selv; men du er derhjemme.

VI UDBYDER BLANDT ANDET VIDEOLINK KURSER INDENFOR DISSE TEKNOLOGIER

Lige nu har vi over 120 garanterede kurser i nærmeste fremtid via VideoLink.

- **SERVER/DESKTOP:**
Windows Server 2019, PowerShell, Microsoft 365 samt LINUX/UNIX & IT-sikkerhed inkl. CEH.
- **MICROSOFT AZURE:**
Fundamentals, Administrator, Developer, Architect, Security, DevOps & Data Solutions
- **PROGRAMUDVIKLING:**
Python, R, C#/C++/C, Typescript/JavaScript, Angular, GIT, Docker samt Kunstig Intelligens og Machine Learning
- **DATABASER, SQL OG BI:**
SQL-programmering, SQL Server, Power BI & SQL Data Warehouse

WWW.SUPERUSERS.DK/VIDEOLINK

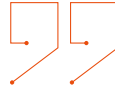
Tlf: 48 28 07 06

Globalt

- / COVID-19
- / RANSOMWARE
- / PIRATSKIB
- / 3D PRINT

Måske er vi en anelse paranoide, men vi vil hellere undlade at tage risikoen

– Joe Hancock, it-sikkerhedsansvarlig i advokatfirmaet Michcon de Reya

FOTO: FILIPPO VENEZIA/EPAA/RITZAU SCANPIX

<ASSISTENTER>

Advokater på medhør

Faren for, at **Google og Amazons** digitale assistenter lytter med på fortrolige samtaler, har under coronakrisen fået en lang række advokatvirksomheder, banker og investeringsselskaber til at indskærpe for deres hjemmearbejdende ansatte, at de skal slukke alle **stemmestyrede enheder**. Advarslen gælder også babyalarmer, fjernsyn og mødeplatforme som Zoom. ▀

<CORONA>

3D-printere hjælper italienske hospitaler

Mens hospitalerne i det nordlige Italien var allerhårdest ramt af coronavirus med tusindvis af indlagte og akut mangel på respiratorer, kom italienske specialister i 3D-printere dem til undsætning.

Christian Fracassi, der ejer virksomheden Isinnova, fortæller til 3D Printing Media Network, at han blev kontaktet, da det i midten af marts stod klart, at hospitalet i Brescia havde **akut mangel på ventiler til respiratorer**, og at producenten ikke kunne levere dem.

"Da vi hørte om det, tog vi omgående kontakt til hospitalet. Vi printede nogle prototyper, og hospitalet fortalte, at de virkede. Så printede vi 100 ventiler, som jeg afleverede personligt på hospitalet", fortæller Christian Fracassi.

Efterfølgende har han modtaget hundredvis af henvendelser fra folk over hele verden, der tilbyder at 3D-printe sundhedsudstyr til hospitaler – hvilket vel at mærke kun er lovligt, hvis der er tale om en nødsituation.

Manglen på respiratorer inspirerede desuden Isinnova til at udvikle og teste en 3D-printet adapter, der kan forvandle en almindelig dykkermaske til en form for nødrespirator til COVID-19 patienter.

Se mere på 3dprintingmedia.network ▀

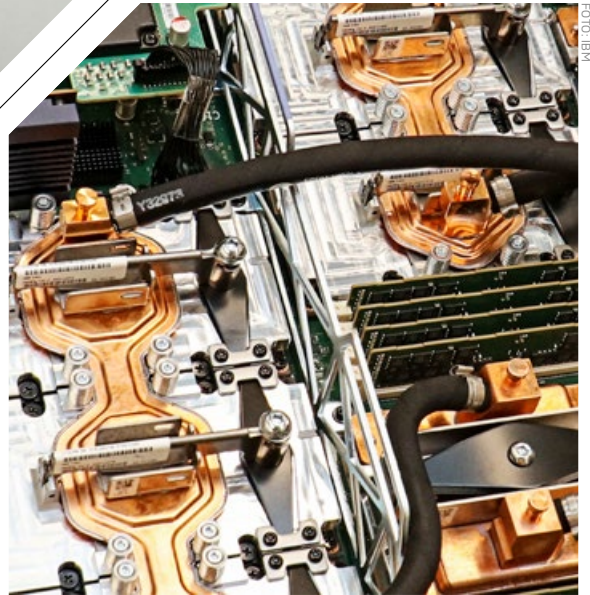

FOTO: IBM

<SUMMIT>

Supercomputer på vaccinejagt

Coronavirusen spreder sig med en hastighed, der betyder, at forskere, der vil den til livs, har bedt verdens hurtigste computer, IBM's supercomputer Summit, om hjælp. Summit har kørt tusindvis af simulationer for at analysere **medicinske stoffer**, der kan være effektive til at forhindre virus i at sprede sig fra inficerede celler. Summit identificerede 77 stoffer, som nu indgår i jagten på en vaccine. ▀

1.700

Antallet af børn, der står på venteliste til Coding Pirates for at lære kreativ kodning på klubaftener over hele landet. Nu kan de gå ombord i Piratskibet og lære programmering online.

Tekst >
Ole Hoff-Lund

<RANSOMWARE>

Hackerangreb koster ISS dyrt

Servicevirksomheden ISS, der i februar blev ramt af et massivt ransomware-angreb af typen Ryuk, forudser udgifter på 300-500 millioner kroner til at genoprette driften samt nedskrivninger på it-systemer for 350 millioner kroner.

Ifølge sikkerhedseksperter Peter Kruse fra CSIS tyder alt på, at organiserede russiske kriminelle står bag angrebet, og at ISS blev **ramt i hjertet** af deres infrastruktur.

"Tusindvis af computere kan blive kompromitteret i løbet af få minutter", siger han til DR. ▀

<KODNING>

Piratskibet er i søen

Et nyskabende online samlingspunkt for børn og unge med interesse for it, kodning og programmering.

Sådan beskriver Coding Pirates sin store satsning på at opbygge Piratskibet, som er et fritidstilbud med fokus på **kodning og kreativ udfoldelse** i det digitale rum.

Efter tre års udviklingsarbejde stævnedes Piratskibet ud i marts. Projektet har involveret mange af de frivillige kræfter, der underviser mere end 2.500 børn og unge på ugentlige klubaftener i Coding Pirates, hvor de udforsker teknologien på en eksperimenterende måde.

Men næsten lige så mange børn står på venteliste, og Piratskibet forsøger at imødegå den store interesse, fortæller Lis Zacho, der er medlem af styregruppen.

Meningen er, at det skal være et trygt online fællesskab, hvor de kan lære andre med samme interesser at kende, stille spørgsmål og udveksle idéer.

– Piratskibet er en fantastisk mulighed for mange børn og unge for at komme i gang med at kode og være kreative med teknologi. Det er et tilfælde, at Piratskibet stødte ind i coronakrisen, men vi håber, at børnene vil gå ombord og få nogle gode timer ud af situationen, siger Lis Zacho.

Læs mere på piratskibet.dk ▀

40%

Så meget steg datatrafikken i Danmark i den første uge efter nedlukningen af store dele af samfundet på grund af coronavirus. Ifølge Telia har danskerne samtidig talt 60% mere i telefon end normalt.

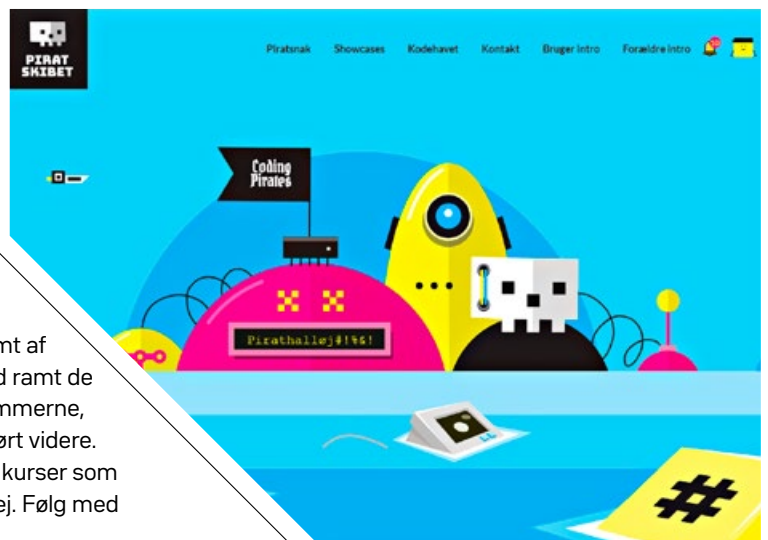

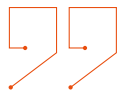
<COVID-19>

PROSA-kurser online

Som de fleste andre virksomheder har PROSA været ramt af nedlukning den seneste måneds tid. Det har i særlig grad ramt de normalt velbesøgte **kurser og arrangementer** for medlemmerne, mens den juridiske rådgivning og medlemservice har kørt videre.

Kursusafdelingen bestræber sig på at flytte så mange kurser som muligt over på nettet i form af webinarer, og flere er på vej. Følg med på prosa.dk/arrangementer ▀

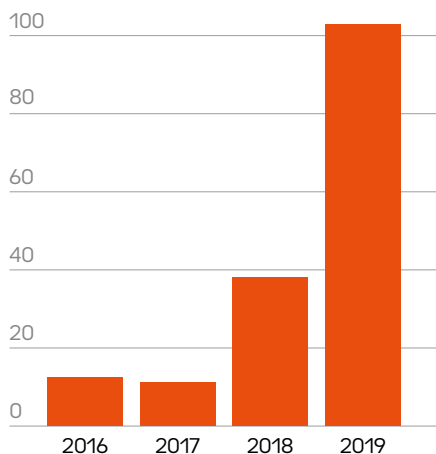

Det er svært at se nogen begrundelser for et så alvorligt indgreb i vores rettigheder

– PROSAs formand Niels Bertelsen om, at Statens Serum Institut vil bruge teledata til at kontrollere borgernes bevægelser under coronakrisen.

TECH-AKTIVISMEN VOKSER

Ansatte i it-branchen bliver i stigende grad fagligt aktive og gør højtlydt krav på bedre ansættelsesforhold, ligestilling og etiske spilleregler. Det gælder ikke mindst hos techgiganter som Google og Microsoft, hvor medarbejdere har kritiseret sexchikane og uetiske partnerskaber med det amerikanske forsvar.

Antallet af faglige aktioner i it-branchen, som blev omtalt i medierne, er på globalt plan vokset eksponentielt de seneste tre år. Nogle af aktionerne som for eksempel Google-medarbejderes walkouts har involveret tusindvis af ansatte.

Kilde: The Guardian

< AKTIVISME >

Nye fællesskaber i it-branchen

Krav om overenskomstdækning, kollektiv udvandring fra arbejdspladser og offentlige protester imod virksomhedsledelsen forbindes normalt ikke med it-branchen.

Ikke desto mindre oplever branchen lige nu en international opblomstring af aktivisme og nye organiseringsformer, som PROSA har sat sig for at undersøge gennem forskningsprojektet SIV – Socialt Innovativt Vidensarbejde.

Projektet skal afdække, hvordan fremvoksende faggrupper som it-folk og andre finder på nye måder at påvirke og forme deres arbejdsliv. De foreløbige resultater blev præsenteret på konferencen 'Fremtidens arbejde er værdidrevet' på Christiansborg den 28. februar, og projektet går nu fra afdækningsfasen til formidlings- og debatfasen.

– Projektet er blandt andet optaget af agil organisering af arbejdet, flade og demokratiske organisationsformer og forskellige alternative måder at indrette både virksomheder og fagforeninger på, fortæller Bjarke Friberg, der som faglig konsulent i PROSA er blandt de tilknyttede projektmedarbejdere.

Blandt de eksempler, han har kig på, er der virksomheder, der har afskaffet chefer, eller hvor de ansatte selv bestemmer lønnen. Der findes også nye it-kooperativer, hvor arbejdspladsen styres demokratisk, så hver enkelt medarbejder har én stemme og samme ejerandel.

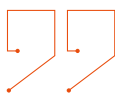
I flere lande er der desuden startet fag-

foreninger for eksempelvis freelancere og selvstændige, mens andre er begyndt med faglig organisering i internationale brancher såsom spiludvikling.

— Det interessante er, at der for tiden spirer mange nye fællesskaber frem. Drivkraften er typisk, at man som medarbejder kræver indflydelse og kontrol over eget arbejde, eller at man har værdier og tanker om at gøre en forskel, siger Bjarke Friberg.

Planen fremover er at skabe debat blandt PROSA-medlemmer om relevante organiseringsformer her i Danmark, fortæller Hanne Lykke Jespersen, der som næstformand i PROSA er med i SIVs styregruppe.

Drivkraften er typisk, at man som medarbejder kræver indflydelse og kontrol over eget arbejde

— Bjarke Friberg,
faglig konsulent i PROSA

— I PROSA synes vi selvfølgelig, det er interessant, når medarbejdere går sammen om at få mere indflydelse på deres arbejde eller stiller krav til virksomhederne om at leve op til nogle etiske standarder, siger hun.

Udover PROSA er også Roskilde Universitet, interesseorganisationen Kooperationen, spilvirksomheden Actee samt Teknologisk Institut partnere i SIV. Projektet er støttet af Innovationsfonden.

Du kan læse mere om forskningsprojektet på SIVs hjemmeside futureknowledgework.com ■

Udtryk

CULTIVATION

Tetsumi Kudo
Louisiana 2. april –
16. august 2020

Tekst >
Ole Hoff-Lund

FOTO: LOUISIANA

<UDSTILLING>

Teknologifascineret selvdestruktion

En selvskabt sump af forurennet natur og forrådnede menneskelighed og humanisme. Sådan opfatter den japanske kunstner Tetsumi Kudo (1935-1990) vores menneskelige eksistens, og kunstmuseet Louisiana præsenterer nu en større samling af hans farvestrålende værker, der spiller ind i nutidens klimadebat.

Tetsumi Kudo har som barn oplevet eftervirkningerne af atombomberne over Hiroshima og Nagasaki. Uden sentimen-

talitet går han i kødet på menneskeheden teknologifascinerede selvdestruktion og det økologiske forfald.

Men det sker ikke uden absurditet og humor, når han tematiserer, hvordan nyt liv kan udvikle sig. I udstillingens værker møder vi sæere forsøg med spiring af liv i bizarre symbioser af isolerede kropsdele, planter og elektroniske komponenter, samt en række bure, hvor fragmenter af menneskekroppe og natur holdes inde-spærret som forsøgs- eller kæledyr. ■

<INTERFACEDESIGN>

Gode digitale oplevelser

Du kender nok frustrationen ved websites og apps, hvor interfacet er så besværligt at bruge, at du opgiver det, du ville. Omvendt er der tilfredsstillende, når interfacet er så intuitivt og enkelt at bruge, at det føles, som om det er skræddersyet til én.

Morten Rold, der er cand.it og lektor, har i en årrække undervist multimediedesignere og webudviklere i interfacedesign, UX-design og frontend-udvikling, og nu er hans undervisningsmetoder udkom-

met i en bog, der i fem afsnit tager dig fra indsigt og koncept til layout, æstetik og interaktion. Forfatterens primære fokus er efter eget udsagn at udvikle gode digitale oplevelser til analoge mennesker. ■

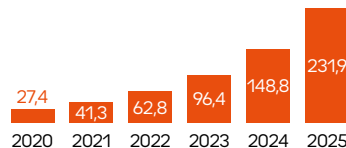
Interfacedesign
— fra idé til digital
prototype
280 sider, 299 kroner
Udkommet på
Samfundslitteratur

Kunstig intelligens eksploderer

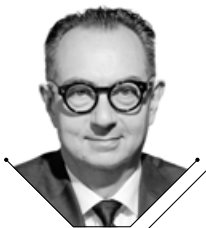
De globale investeringer i Intelligent Automation, som er en samlebetegnelse for kunstig intelligens, machine learning og software-robotter (RPA), ventes at stige til næsten det tidobbelte i de kommende fem år.

Kilde: KPMG

■ Milliarder dollar

AI, kunst, kærlighed, klogskab – og etik

Kim Escherich
Executive Innovation Architect
& AI-Ethics Advisor i IBM

Den kunstige intelligens er stille begyndt at blive en integreret del af både vores liv og arbejde. Fra telefon til trafik. Men denne allestedsnærværenhed betyder også, at teknologien får en anden rolle. Når vi ikke længere helt kan afgøre, om det er maskiner eller mennesker, som tager beslutninger. Når gigantiske datamængder og avancerede algoritmer skaber indsigt, som mennesker ellers ikke er i stand til at overskue eller forstå. Der skal vi til også at tale om etik.

Etik handler grundlæggende om, hvordan vi behandler hinanden. Og i en verden, hvor maskinerne bliver en integreret del af vores liv og beslutningsprocesser, bliver de også en del af ligningen. Men AI i sig selv gør det hele lidt mere mudret – på mange planer.

Det første kan vi kalde AI-etik. AI oplæres, trænes og dygtiggøres ved hjælp af data fra den virkelige verden og skaber sin egne interne repræsentation. Til mange anvendelser er dette en fantastisk effektiv model. Men det betyder også, at menneskelig bias, fordomme og fejlsantagelser, som måtte findes i de data, som AI'en trænes med, automatisk bliver en del af modellen. Det er som børneopdragelse: Børn gør ikke altid, hvad man siger, men kopierer blot forældrenes adfærd.

Så vi skal spørge, om vores AI er biased, og om den kan forklare, hvordan den foretager beslutninger. Og vi skal være overordentlig opmærksomme på "algoritmisk autoritet", nemlig at vi som mennesker tenderer til at tro, at en algoritme tager bedre beslutninger end mennesker. Vi siger, at det er "menneskeligt at fejle" – men tror ofte ikke, at algoritmerne gør det samme.

Det næste lag er dataetikken. Vores AI'ere trænes med mængder af data, men vi befinder os også i en verden, hvor vi er omgivet af gigantiske datamængder og ikke helt ved, hvordan de anvendes til at påvirke vores omgivelser og os selv. Så vi skal lære at navigere ansvarligt i nye omgivelser.

Det øverste lag er, paradoksalt nok, menneskelig etik. Jeg holder mange foredrag om digitalisering, AI og etik, og jeg kører teknologietiske dilemmaspil i massevis. Ved disse arrangementer er mit første slide ofte et bil-

lede af Bosch' maleri af De Syv Dødsynder fra 1485.

Pointen er, at omend vi ofte opfatter AI som magi, så er teknologien stadig et værktøj, sat i hænderne på mennesker, og den kan accelerere men-

skelig beslutningsevne og indsigt. Vi skal bare passe på, at denne acceleration ikke er drevet af dødsynderne.

Så når vi som mennesker skal navigere i en multidimensionel verden drevet af AI, er det ikke kun de tekniske og ingeniørmæssige discipliner, der skal til, for at vi kan få et fornuftigt forhold til teknologien. Det kræver nemlig menneskelig dannelse og et holistisk systemsyn, for at vi kan finde rundt. Dannelse kommer af livserfaring, det at forstå de store sammenhænge, så derfor skal vi ikke glemme, at når vi bruger AI og etik i samme sætning, handler det også om, at vi skal huske kunsten, kærligheden og klogskaben – og ikke mindst det at være menneske omgivet af ekstrem digitalisering. ■

Vi skal passe på, at denne acceleration ikke er drevet af dødsynderne

IT-BRANCHENS DILEMMAER

I næste nummer skriver it-journalist og forfatter Dorte Toft om nogle af de dilemmaer, som it-branchen står i.

SKAL DU PÅ FERIE- DAGPENGE?

➤ Står du over for at skulle holde ferie? Og har du ikke optjent feriedage nok hos en arbejdsgiver, fordi du har været ledig? Så har du som medlem af Min A-kasse mulighed for at søge om feriedagpenge.

Du skal opfylde nogle krav for at have ret til feriedagpenge – herunder have bopæl og ophold i Danmark før ferien – og du skal først opbruge de feriedage, som du har optjent hos en arbejdsgiver.

Er du ledig og skal du afholde ferie?

Så husk, at du skal varsle a-kassen og jobcentret hurtigst muligt og senest 14 dage før ferien begynder. Du kan benytte jobnet.dk til at varsle den planlagte ferie.

Feriedagpengene kan du ansøge om på a-kassens selvbetjening. Vær opmærksom på, at den nye ferielov betyder, at du i 2019 kun kunne optjene maksimalt 16,6 feriedage, som du kan holde fra 1. maj til 31. august 2020.

Læs mere om reglerne og frist for ansøgning om restferie på prosa.dk/a-kasse

min A-kasse
REGION PROSA

Ses vi til november?

➤ Sæt kryds i kalenderen i weekenden **14.-15. november**, hvor PROSA afholder delegeretforsamling på Park Hotel i Glostrup ved København.

Delegeretforsamlingen er stedet, hvor de it-professionelle mødes for at debattere faget og planlægge PROSAs arbejde og fokusområder for de kommende to år.

Kom og vær med til at sætte præg på din fagforening!

Kontakt din lokalafdeling, hvis du vil vide mere

PROSA

Cristian Bach

Medstifter af Netlify med base i San Francisco, Californien

Har sammen med gymnasievennen Mathias Biilmann rejst 360 millioner kroner til en webudviklingsplatform baseret på **git-workflows og JAMstack** web-arkitektur.

Det gør det nemmere for udviklere at bygge, skalere og vedligeholde webprojekter og skaber hurtigere, bedre konverterende og **mere robuste hjemmesider.**

Hvordan opstod idéen til Netlify?

Jeg har brugt 20 år i digitale bureauer som iværksætter, og Mathias er autodidakt programmør med over 30 års erfaring. Mathias havde et firma, der byggede et traditionelt CMS, og opdagede, at de værktøjer, som webprogrammører brugte, begyndte at ændre sig virkelig hurtigt. Det åbnede døren for en ny arkitektur, der med de rigtige workflows kunne blive en bedre måde at bygge stort set alle hjemmesider og webapplikationer på.

Hvordan skiller Netlify sig ud?

En traditionel hjemmeside er faktisk et program, der konstant skal køre på en webserver. Det gør det både dyrt, usikkert og langsomt. I dag er det heldigvis standard bare at kommunikere fra brugerens browser til microservices som NETS, Paypal eller Stripe. Bruger man Netlify, bygger man simpelthen hele hjemmesiden eller webapplikationen på forhånd. Og i stedet for en enkelt webserver lever webprojektet nu simultant i et virtuelt netværk baseret på alle de største cloud-udbydere over hele kloden. Arkitekturen bliver ofte kaldet JAMstack.

Hvad betyder det for brugere og udviklere?

For webudviklere giver Netlify et meget mere effektivt workflow. Et simpelt push til git er nok – vi sørger for HTTPs, custom domain, post processed og optimeret site, der er globalt distribueret og automatisk integreret i git. Selv avancerede ting som redirects på de individuelle edge nodes over hele verden er reduceret til en halv linje kode. De forretninger, der kører deres webprojekter på Netlify, får – ud over mere produktivitet fra deres udviklere – hurtigere, sikrere og mere robuste websites med højere konverteringsrater og lavere udgifter til deres infrastruktur.

Hvordan ser fremtidsperspektiverne ud?

Om fem år tror vi, at det vil være default at bygge webprojekter på denne måde. Og vi satser på at være den største platform, der binder det hele sammen på midten. ▀

Netlify har cirka 100 ansatte over hele verden og regner med at ansatte yderligere 80 medarbejdere i løbet af 2020 – primært programmører og webudviklere. Se mere på netlify.com

NYHED:
GRØN BIL
GRØN FINANSIERING
 Ring 3378 1927
 – eller se mere på
lsb.dk/groen-bil

Skift til en klimavenlig bil – spar på lånet

RENTE 0,95%
 til medlemmer af PROSA

Låneeksempel. 400.000 kr. til køb af Plug-in hybrid/elbil

Grønt billån med medlemsfordele · 4.026 kr./md. før skat

Løbetid 96 mdr. /udbetaling 40.000 kr. (10%)

Bilens pris 400.000 kr. Lånebeløb 360.000 kr.

Rente 0,95% pa. (var.) Debitorrente 0,95% pa. (var.)

Samlede låneomkostninger · 372.000 kr. ÅOP 1,79%

Samlet tilbagebetaling ekskl. udbetaling · 386.451 kr.

Læs mere på: lsb.dk/groen-bil

De fleste af os vil gerne være med til at løse klimakrisen. Som forbruger kan du vælge en bil, der reducerer CO₂-udslippet. Derfor gør vi det mere attraktivt at låne til en Plug-in hybrid/elbil. Vælg et grønt billån, der er markant billigere end et traditionelt billån.

Lån & Spar er ejet af bl.a. PROSA. Er du medlem, ejer du os. Derfor får du billigere finansiering, bedre vilkår og en ejerkreds, der forlanger, at vi er med til at tage ansvar for klimaet.

Giver det mening? Ring 3378 1927 og fortæl, hvad du har brug for.

PS. Du kan selvfølgelig stadig få billån på fornuftige betingelser til traditionel brændstofdrevet bil.

Billån med medlemsfordele kræver almindelig kreditgodkendelse. Bilen skal kaskoforsikres. Udgifter til forsikring er ikke medregnet. Renten gælder ved oprettelse af nye billån samt ved overførsel af billån fra andre banker/finansieringsselskaber.

PROSA

Lån & Spar

FOKUS

TECH

PROFESSOREN

& KAMPEN FOR NETTETS SJÆL

Ruben Verborgh er professor i semantisk web og teknisk rådgiver i **Tim Berners-Lees store Inrupt-projekt**, der vil redde internettets sjæl. Idéen er at skabe et sted, hvor du som bruger har kontrol med alle dine personlige data uden om techgiganterne. "Det er en langsom revolution", siger Ruben Verborgh.

TEKST

Jon Lund

FOTO

Nathalie Samain

s n qubits =
 j bits = $2n$ b
 1 qubits = 2
 t s = $2n$ bits
 $2n$ bits n qu

Ruben Verborgh tænker tilbage til teenageårene i starten af nullerne.
— Det var så cool. Så fascinerende. Der var så meget viden derude. Hele aftener, der bare blev brugt på *getting lost on the web*, siger den unge professor.

Det er nettet — det tidlige net — han taler om. Og der er længsel i hans stemme. For sådan er det ikke mere. Nu er nettet lukket til.

— Det, vi ser i dag, er abnormt. Det er ikke meningen, at det skal være sådan. Meningen er, at alt skal være linket sammen. Men i dag har vi en monopolsituation

skabt med datahøst. Det er en skidt ting. Et kæmpe spil af potentiale, siger han.

Jeg møder Ruben Verborgh i en pause under konferencen 'Data Sharing Days' i Haag. Han er 32 år, og han har netop givet sin keynote præsentation til en blandet skare af forretningsfolk og dataansvarlige fra europæiske virksomheder og offentlige myndigheder.

De sidste to uger har han været i Wien, Athen og nu Haag. I overmorgen står han i Rom.

— Jeg har brug for noget rigtig mad. Ikke mere junk, siger han, før han bestiller løgsuppe og gratineret pasta fra conferencehotellens køkken.

Verborgh har viltørt hår, skægstubbe, øringer og en orange t-shirt med et V-tegn hængende løst og krøllet over en ikke fuldstændigt toptunet overkrop.

Han ligner en krydsning mellem din kollega, front-end-koderen og en nutty professor. Det er også, hvad han er. Hans afdeling, IDLab på Ghent Universitet i Belgien, tæller 15-20 medarbejdere, som koder og forsker i det semantiske web, open og linked data. Og så er han Technology Advisor i Inrupt, som er Tim Berners-Lees start up, der vil vise vejen for, hvordan data reguleres i den moderne verden.

Inrupt bliver til

Det er fire år siden, Verborgh første gang mødte Tim Berners-Lee. Manden, der i 1989 udviklede http-protokol, html-sproget og URL- og URI-koncepterne, kodede verdens første hjemmeside og skabte World Wide Web. Og som stadig står i spidsen for W3C – det konsortium, der styrer webbens løbende udvikling.

Ruben Verborgh lavede dengang sin ph.d. på Stanford University i Palo Alto i Californien, og han og Berners-Lee færdedes i de samme miljøer.

– Tim er både high level og visionær. Men han er også sådan en, der selv koder i JavaScript. Jeg skrev biblioteker, som han brugte, og vice versa, fortæller han.

De to begyndte at tale sammen, og Verborgh brugte sommeren 2017 hos Berners-Lee på det legendariske Massachusetts Institute of Technology (MIT), hvor blandt andet Spacewar – verdens første computerspil – GPS, regnearket og faxen blev opfundet.

Verborgh og Berners-Lee kikkede særligt på et punkt: At nettet, som vi kender det i dag, er i ubalance. Og da Tim Berners-Lee fortalte om sine planer om at starte Inrupt, var Ruben Verborgh ikke i tvivl. Et år senere gik Inrupt officielt i luften.

– Vi har allerede løst mange af de teknologiske problemer. Nu skal det bare bringes ud i verden. Vi bliver nødt til at tage opgaven på os og vise, at det kan lade sig gøre, siger han.

Spild af potentiale

Det er webbens ubalance, der optager Ruben Verborgh i hans daglige arbejde. I stedet for det åbne web har vi fået et web, hvor oplysninger hegnes inde hos hver af de store

techvirksomheder. Eksempelvis taler din venneliste på Instagram dårligt sammen med din venneliste på LinkedIn. Dine Facebook-events og din Outlook-kalender skal tvinges sammen for at synkronisere, og dine YouTube-kanaler og Netflix-profil lever helt adskilte liv.

Med andre ord er det opdeltede net noget bøvl for dig som bruger. Men lukketheden gør techgiganterne i stand til at ophobe data om dig, som de tjener penge på – samtidig med, at de bruger deres dataforspring til at holde konkurrenterne ude.

For uden store mængder af data er det svært for nye start ups at få signifikante resultater ud af de maskinlærings-algoritmer, der driver værket. Og svært at levere den fede funktionalitet, der skal til for at slå rigtigt igennem.

Og det er ikke kun konkurrenterne, som lukketheden holder nede. Også techgiganternes egen innovation skævvrides. For dem handler det ikke om at

skabe højst mulig brugertilfredshed, men om at få så mange penge som muligt ud af dataforretningen ved at maksimere antallet af datapunkter og reklameeksponeringer.

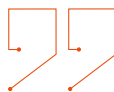
– Se på Facebooks nyhedsfeed. Det har ikke udviklet sig i ti år. Måske er det blevet bedre for Facebook selv, men for brugerne er der ingen fremskridt sket. Der er ingen, der kan lide Facebook-app'en. Det er crap, siger Ruben Verborgh.

Befri data

Det er her, Inrupt og deres Personal Online Data Storage – eller bare PODS – kommer ind. Idéen er at skabe et sted, hvor du som bruger kan opbevare alle dine personlige data. Og hvor det er dig, der har kontrollen over, hvem der kan tilgå og bruge dine data – ikke den tjene-
ste, som data er skabt af eller gennem.

I Inrupts verden vil dine LinkedIn-data for eksempel ikke ligge hos LinkedIn selv – de ligger i din egen POD. Med Inrupt skal LinkedIn derfor spørge om lov, før de kan sammensætte dit feed med opdateringer fra dine egne forbindelser – og ikke bare med tilfældige opslag.

Og det er ikke kun LinkedIn, der kan få adgang. Du kan frit vælge, hvem du vil åbne data-døren for. Det er gode nyheder for alle med en idé til en ny app, fordi de

Du må være skør, hvis du vil gemme folks data i fremtiden

råd fra Ruben Verborgh til at afprøve Solid

TJEK VÆRKTØJERNE

Byg din første app og tjek biblioteker på solidproject.org – både de Solid-specifikke og dem, der handler om RDF-manipulation og querying.

FIND ET PROBLEM

Find et område, hvor data betyder noget for forretningen – for eksempel redundant storage, der medfører omkostninger til at holde data ajour.

FÅ STYR PÅ DATA

Byg dine data-modeller, så de passer med måden, de skal bruges på i din erhvervs-mæssige niche.

<<https://mypod.solid/comments/36756>>

<<http://www.w3.org/ns/oa#hasTarget>>

<<https://yourpod.solid/photos/beach>>

slipper for at skulle spekulere på, hvor data skal komme fra – hvis ellers de kan få tilladelse fra brugeren.

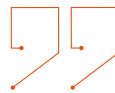
– Her kommer data upfront, så det behøver man slet ikke bekymre sig om, forklarer Verborgh.

På den måde stikker Inrupt potentielt en pind i data-monopolernes hjul. Nye LinkedIn'er, Facebook'er og YouTube'er får en meget bedre chance for at vokse frem og slå igennem.

Nyt blomstrer op

Men den åbne og decentraliserede idé bag Inrupt åbner for endnu mere innovation. Faktisk vil udviklingen måske helt opløse de store apps og services, som vi kender i dag. Til glæde for både almindelige brugere, der vil få fede oplevelser og ny funktionalitet, og for hele økonomien.

– Denne nye måde at tænke på vil føre til opblomstringen af et mellemlag af forretninger og services, der laver nye ting, forudser Verborgh.

Centraliseringen af vores personlige data og krænkelse af vores privatliv har toppet

Eksempelvis kan vennelistefunktionaliteten måske blive til en selvstændig applikation, som så kan bruges som underleverandør til andre apps, forklarer Verborgh.

– Eller consent management, som jo bare er en service, som hjælper mig med at holde styr på mine data. Ligesom bank-apps hjælper mig med at investere mine penge. Der vil være services for forskning, som siger: Hør, vi leder efter mennesker, der vil dele deres data til researchformål. Der vil være caching-services og mange andre ting i midten af netværket. Kæmpe forretninger, der ikke findes i dag, siger den unge professor entusiastisk.

Solid bund

Når Ruben Verborgh er så optimistisk, hvad angår datadelings-mulighederne i Inrupts setup, skyldes det, at Inrupts PODS ikke bare er *data vaults*, der indeholder tilfældige data. De indeholder data, der – selvom de kan være af alle mulige forskellige slags – er struktureret efter fælles grundlæggende principper. Og som kan tilgås gennem standardiserede API'er.

Faktisk er Inrupt bare firmanavnet. Og PODS hedder i virkeligheden Solid PODS. For det er Solid-servere, Solid-standarder og Solid-funktionalitet, det hele er bygget op om. Og det er Solid-idéen, der

1989

Tim Berners-Lee opfinder World Wide Web. Ruben Verborgh er et år gammel.

FOTO: RITZAU SCANPIX

2009

De første Social Linked Data (Solid) specifikationer publiceres.

2016

Ruben Verborgh møder Tim Berners-Lee og indleder samarbejde om Solid.

FOTO: RITZAU SCANPIX

virkeligt tænder julelysene i Verborghs øjne. Det er den, der kan rette nettet op.

Solid er en forkortelse for Social Linked Data og dækker over et særligt sæt konventioner og standarder, der bygger direkte ovenpå og udvider webbens techstack: HTTP, REST og HTML.

På den måde gør Solid webben til et kollaborativt *read-write space* med WebID som de centrale identitets-specifikationer, der gør brugere til deres egne ressourcer – sider – på nettet.

WebID-TLS og OIDC bruges i dag som de primære autentifikations-mekanismer, så man kan fastslå, om en bruger også er, hvem han eller hun giver sig ud for at være, mens selve sammenkoblingen af data, maskiner og brugere sker gennem Linked Data, hvor alle ressourcer udstyres med hver deres HTTP URI (URL) og linkes sammen gennem en fælles tripple-semantik, der udtrykker relationen mellem de enkelte ressourcer. Som i "dette er et profilbillede", "dette er en besked" eller "dette er en person".

Langsom revolution

I virkelighedens verden er det langt fra altid klart, hvad der er hvad, når relationerne på nettet skal udtrykkes, så man kan hitte rede i dem. Som på så mange andre områder ligger djævelen også her i detaljen.

På SoMe-området eksempelvis er Inrupt derfor i gang med – sammen med Google, Microsoft, Twitter og flere andre – at opbygge ensartede datamodeller. Med dem vil profilbillederne på sociale medier kunne markeres, så man kan se, at de alle bare er specialtilfælde af hovedkategorien "profilbilleder" og derfor kan behandles på samme måde.

Samme standardiseringsarbejde er Inrupt i gang med på blandt andet sundhedsområdet.

Det er simpelt, men hårdt dataarbejde og en af grundene til, at Inrupt ikke eksploderer af sig selv hen over natten. Eller som Verborgh udtrykker det:

– Det er en langsom revolution.

Desværre for Verborgh og Inrupt er de manglende standarder kun et af de mange problemer, der skal tackles, før det frie og åbne Solid-net bliver til virkelighed. Et andet er spørgsmålet om, hvordan man skal få de store teknologivirksomheder rigtigt med om bord.

Her kan GDPR, der allerede i dag giver alle brugere krav på at kunne få udleveret deres data, måske give en hjælpende hånd med. Og måske vil Facebook, Google og

de andre ligefrem indse, at et åbent net også er i deres interesse. Det er i hvert fald Verborghs håb.

Det bliver ikke værre

Om det tager to eller fem år, før Solid for alvor vinder indpas, ser derfor ikke ud til at bekymre den belgiske professor. Verborgh taler, som om han er sikker på, at det vil ske.

– Centraliseringen af vores personlige data og krænkelse af vores privatliv har toppet. Det bliver ikke værre, siger han om Facebook og de andre og uddyber:

– Lige nu presser de citronen. Men de skal være meget dumme, hvis persondata er deres langsigtede strategi. De må forberede noget andet. Det er det eneste logiske at gøre.

Ifølge Ruben Verborgh er der flere argumenter for, hvorfor datahøsten snart må på retur. Det ene er, at de store ikke sidder så sikkert i sadlen, som man kunne tro.

Nummer 1 bliver altid udfordret datamæssigt af nummer 2, 3 og 4. Derfor er det usikkert at bygge hele sin forretning på data.

Et andet argument er, at persondata-byttehandelen med brugerne er ustabil. Den følelsesmæssige værdi af dine billeder, minder og begivenheder vil altid være mere værd for dig, end det beløb de vil kunne indbringe på en kold reklamebørs.

Og når man så lægger udsigten til et decentraliseret web oveni, hvor persondatamarkedene vil kollapse, så snart data kan hentes i folks egne pods, bliver det helt galt.

I stedet for at bygge deres forretning på persondata, tror Verborgh derfor på, at techgiganterne vil kaste sig over andre forretningsområder som for eksempel finanstjenester, bankvirksomhed eller identitetsleverandører, ligesom de har opkøbt masser af virksomheder inden for AI, Analytics og Virtual Reality.

– Data, og det at gemme data, er dyrt og farligt. Det er en forretningsrisiko. Du må være skør, hvis du vil gemme folks data i fremtiden, siger Ruben Verborgh. ■

CV

Ruben Verborgh

ALDER: 32 ÅR

UDDANNELSE:

Ph.d. i datalogi ved Ghent University. Afhandling om "Serendipitous Web Applications Through Semantic Hypermedia", 2014. Master i datalogi, Ghent University, 2011

KARRIERE:

2018 Teknisk rådgiver, Inrupt
2018 Forskningslektor, MIT
2017 Professor i semantisk web og seniorforsker, Ghent University
2017 Gæsteforsker, MIT
2016 Gæsteforsker, Stanford University

It-vest

samarbejdende
universiteter

Styrk din faglighed som professionsbachelor – tag enkeltfag på Master i it

Med en professionsbachelor i softwareudvikling eller webudvikling har du mulighed for at dygtiggøre dig yderligere med fag på masteruddannelsen i it.

Eksempler på fag

Du kan bl.a. læse fag inden for data science, softwarearkitektur, digitale kommunikationsteknologier, forandringsledelse eller interaktionsdesign.

Du kan sagtens bare snuse

Master i it er en fleksibel og erhvervsrettet efteruddannelse på kandidatniveau. På deltid og tilrettelagt for folk i job. Du kan starte med et fag på 5 ECTS og bygge mere på efterhånden.

**Ansøg nu
– start til
efteråret**

Læs mere på www.master-it-vest.dk

**Vi nøjes ikke med
at takke loyale
medlemmer.
Vi giver dem
penge tilbage.**

Hos Runa Forsikring er du ikke kunde i et forsikringsselskab. Du er medlem af et forsikringsfællesskab, hvor vi er sammen om at sikre hinanden. Hvert år bidrager vores medlemmer trofast til fællesskabet. Derfor udbetalte vi sidste år i december over 114.000.000 kr. i loyalitetsrabat til vores medlemmer.

Vil du også være en del af forsikringsfællesskabet, så læs mere på runa.dk

Runa Forsikring
En del af LB Forsikring

Runa Forsikring – en del af LB Forsikring A/S
CVR-nr. 16 50 08 36, Farvergade 17, DK-1463 København K

THE _RIVER_

Jeg har altid nydt at skabe kunst. Jeg elsker den abstrakte, ekspressionistiske periode og idéen om, at kaotiske processer kan skabe stor skønhed. Men min kunst fik plads på bagsædet, da jeg blev mere interesseret i programmering og blev it-professionel.

Jeg savnede imidlertid kunsten, og pludselig indså jeg, at jeg kunne kode mine kaotiske processer og dermed producere en masse resultater på kort tid. Fantastisk! Mit kunstneriske arbejde er bygget på det grafiske framework cairo gennem det funktionelle programmeringssprog Haskell.

The_River_ repræsenterer et udsnit af et dynamisk udjævnet tredimensionelt vektorfelt. Øverst og nederst på hvert stykke går vektorerne i tilfældige retninger, men mod midten udjævner de sig. Resultatet er en glat udjævning, der resulterer i noget, som ligner en strømmende flod. ▀

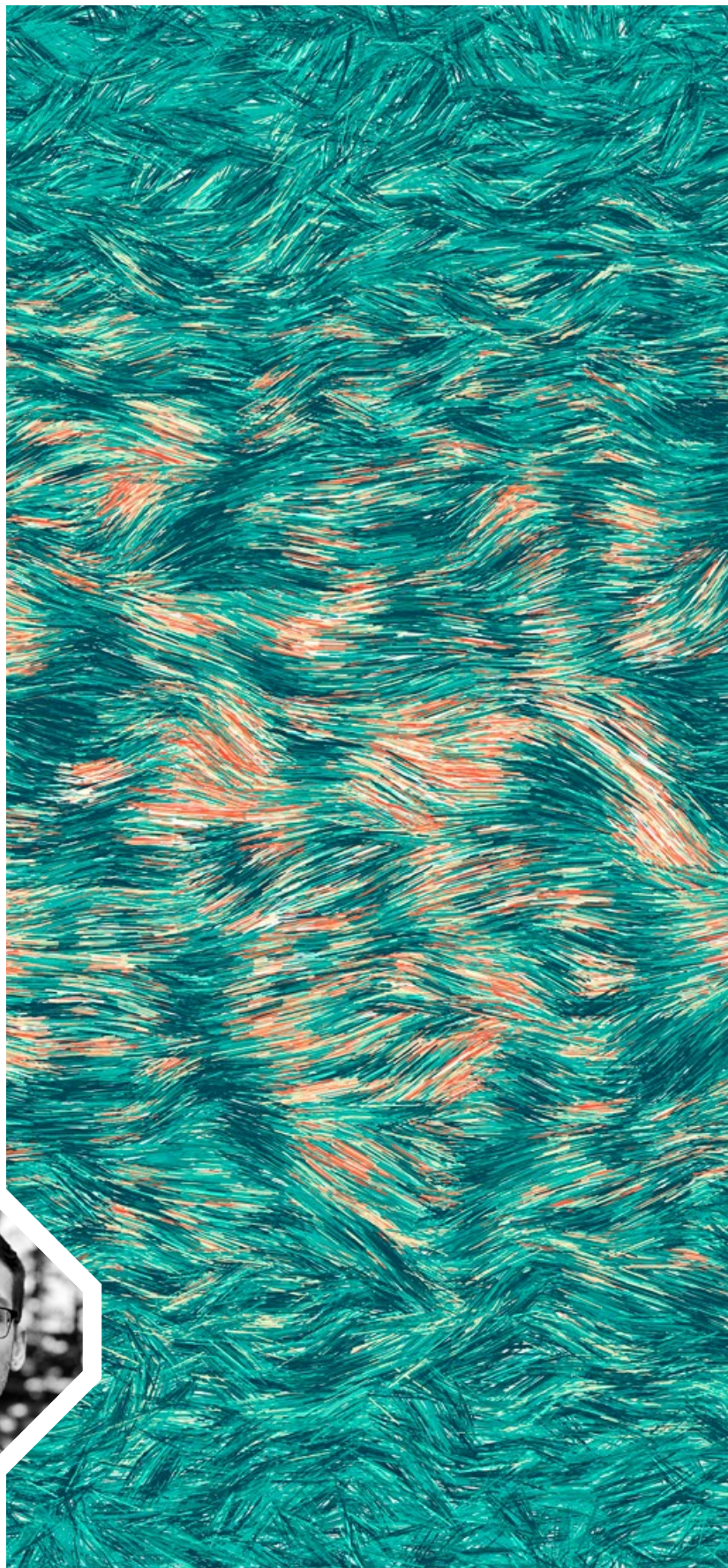

**Da jeg opdagede,
at kunst kan skabes
ved hjælp af kode,
blev jeg blæst bagover**

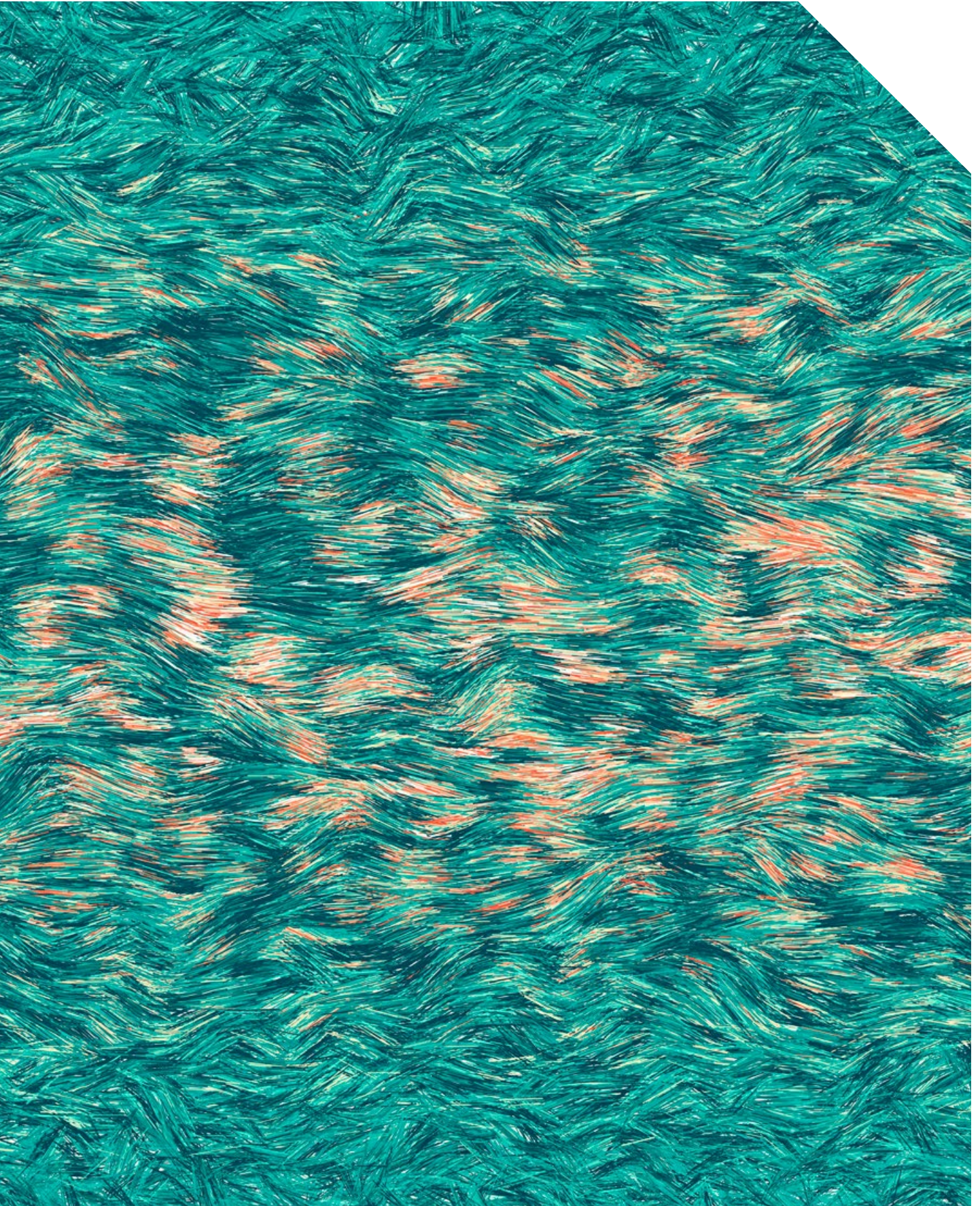
Benjamin Kovach er en 28-årig amerikansk kodekunstner og designer. Han er uddannet datalog fra University of Georgia og bor til daglig i Athens, Georgia. Instagram [[@bendotk](#)].

www.benkovach.art

”Hvad er
det for en
FEMINA
der har
skrevet de
lort her?

TEKST

Stine Nysten

Enkelte mænd talte med store bogstaver, da PROSA tog temperaturen på ligestillingen blandt de it-professionelle. Den nedslående konklusion er dog, at **mange kvinder mistrives**, fordi nedsettende bemærkninger om deres køn er en del af hverdagen.

Det er ingen hemmelighed, at PROSA gerne vil have flere kvinder til at vælge en karriere i it-branchen, hvor kun hver fjerde ansatte i øjeblikket er kvinde.

Set i det lys kan det ligne et selvmål at offentliggøre en undersøgelse, der viser, at hver femte kvinde i branchen har oplevet krænkelser, der spænder fra forsøg på voldtægt til ydmygende kommentarer om udseende og sexappeal.

– Nej, tværtimod! Der er netop brug for at få denne her sexismes, som trives så godt i skyggen, frem i lyset, siger mangfoldighedstræner Rikke Voergård-Olesen.

Hun ejer virksomheden Normværk og har sammen med Kvinno udarbejdet den omfattende undersøgelse for PROSA.

– Vi har mødt nogle helt utroligt seje kvinder og mænd, som på trods af at de latterliggøres på alle tænkelige måder, kæmper benhårdt for at forandre kulturerne på studiesteder og arbejdspladser. Det gør de netop, fordi de brænder for deres fag, siger hun.

Undersøgelsen viser, at it-faget har meget alvorlige udfordringer. Især hvad tonen og kulturen på arbejdspladser og studiesteder angår. 36,7 procent af de kvindelige studerende angiver, at de har været udsat for en eller flere krænkende handlinger. Tallet for kvinder i arbejde er 44,5 procent. For mænd er tallet henholdsvis 7,5 procent og 12 procent.

— Forskning viser, at det har konsekvenser for det samlede arbejdsmiljø, når nogle udsættes for forskelsbehandling. Mange trives ikke med en seksualiserende eller kønskrænkende tone over for deres kolleger og har det skidt med, at deres kolleger laver sexistiske eller homofobiske jokes, siger Rikke Voergård-Olesen.

Klam luder

Den hyppigste chikane mod kvinder er krænkende eller nedladende kommentarer — om at de ikke er fagligt dygtige, ikke har forstand på teknik, it og kodning, og at de nok hellere må holde sig til sekretæropgaver. Det har hele 34 procent af kvinderne i branchen været udsat for.

— Jeg har været helt rystet ovenpå nogle af interviewene. Dét at sidde og kigge et andet menneske i øjnene, som fortæller om at blive kaldt en klam luder og alt muligt andet og at blive nedvurderet på grund af køn,

”Jeg har fået kommentarer om, at jeg er mindre teknisk end dem, der egentlig har mindre teknisk erfaring end mig.. det oplever jeg virkelig, virkelig meget, og det ser jeg 100 procent som diskrimination

— Kvinde i PROSAs undersøgelse

det er ret vildt. Jeg har så meget respekt for de kvinder, som bliver i branchen og kæmper for, at de selv og andre kvinder kan være inden for it-faget, siger Rikke Voergård-Olesen.

Den hyppigste chikane for mænd er stødende eller

Læs rapporterne i deres fulde længde på prosa.dk

ubehagelige kommentarer om krop, udseende eller seksualitet. Det oplever 6 procent af de mandlige medlemmer ifølge undersøgelsen.

Oldnordisk forståelse

Rikke Voergård-Olesen oplevede stor velvilje fra mange mandlige medlemmer. Men en håndfuld synes, at det, PROSA har gang i, er det rene idioti: ”Hvad fanden tror I, det er for en branche, vi arbejder i? Der er næppe tvivl om, at PROSA har købt ind på tidens identitets-politiske tåbeligheder. Klaphatte!”

Til den slags udsagn siger Rikke Voergård-Olesen:

— I årevis har der været en særdeles sejlivet dansk myte om, at vi har ligestilling. Denne myte er meget effektiv til at lukke munden på folk og få dem til at vende det blinde øje til ligestillingsproblemer. Problemerne pakkes ind i oldnordiske hverdagsforståelser af køn. Der trækkes på stereotype forestillinger, om at mænd og kvinder er vidt forskellige og fra naturens side har forskellige kompetencer, på trods af at forskning for længst har gjort op med disse myter. Derudover handler det også om privilegier og angst for forandring.

Hun finder det helt naturligt, at fagforeningerne sætter fokus på ligestillingsproblematikken, fordi det er deres

opgave at sikre medlemmerne ordentlige arbejdsvilkår og ikke mindst et godt arbejdsmiljø.

— Så skal man som fagforening se den anden vej og acceptere, at medlemmer får det skidt af at gå på arbejde på grund af en nedværdigende og seksualiserende jargon? Nej — selvfølgelig ikke, siger Rikke Voergård-Olesen.

Ledelsens ansvar

Hanne Lykke Jespersen, næstformand for PROSA, mener også, at PROSA som fagforening for it-faget har et kæmpe ansvar for at komme de alvorlige problemer i faget til livs.

— Vi skal først og fremmest hjælpe alle de af vores medlemmer af alle køn, som har været udsat for de her helt uacceptable krænkelser, og vi skal uddanne vores tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter i trivsel, chikane og krænkelser, så vi kan forebygge

TAG KONTAKT HVIS DU OPLEVER CHIKANE

Du er altid velkommen til at kontakte PROSA, hvis du selv har oplevet chikane eller krænkende adfærd, og du ønsker råd og vejledning til din situation.

Alle henvendelser behandles fortroligt, og vi foretager os ikke noget i din sag uden dit udtrykkelige samtykke – hverken i forhold til din arbejdsplads, dit uddannelsessted eller andre myndigheder.

Ring **33364141** eller skriv til faglig@prosa.dk

Kolleger krænker

78,9% af de kvinder, der har fået kommentarer om deres krop, seksualitet eller udseende, siger, de kom fra en kollega. 42,2% siger, at det var en leder.

Vidne til chikane

14% af kvinderne siger, at de et par gange i løbet af deres karriere har været vidne til, at en kollega blev krænkede.

Kender ikke politikken

37% af kvinderne og 33% af mændene ved ikke, om der er en politik om seksuel chikane på deres arbejdsplads.

fortsatte krænkelse på it-arbejdsmarkedet, siger hun.

I Dansk Industri (DI) kalder digitaliseringspolitisk chef Christian Hannibal PROSAs undersøgelse for "sørgelig læsning".

— It-branchen og it-studierne har jo i mange år været mandsdominerede, men det skal selvfølgelig ikke være nogen undskyldning for dårlig opførsel. Og med dårlig opførsel får vi jo aldrig gjort kønsbalancen mere lige. Det er en skam, for så taber vi adgang til en masse kvindelige digitale talenter, siger han.

Christian Hannibal er slet ikke i tvivl om, hvem der skal gå forrest for at ændre den usunde kultur.

— Et trygt arbejdsmiljø er klart et ledelsesansvar. Punktum, siger han.

Han opfordrer derfor alle DI's medlemsvirksomheder til at etablere klare rammer for at sikre rummelige og mangfoldige arbejdspladser. Hvordan de helt konkret griber opgaven an, svinger fra virksomhed til virksomhed.

— Nogle tager det op som særligt emne i deres samarbejdsudvalg, andre gør det til et emne for deres APV, mens andre igen arbejder med firmapolitikker og lignende, siger han.

Han oplyser, at DI faktisk i kølvandet på PROSAs undersøgelse tog initiativ til at mødes med en række af deres digitale virksomheder for at drøfte, hvordan de oplever problemstillingen, og om der dels er gode erfaringer, man kan sprede ud, og dels om der er behov for yderligere tiltag.

— Nu er drøftelsen desværre udskudt på grund af coronakrisen. Men det er ikke et emne, der bliver glemt, fordi det er så vigtigt, at der er plads til alle på arbejdspladserne i it-branchen, uanset om man hedder Simon eller Signe, siger Christian Hannibal.

Adfærdskodeks

Opmærksomheden på en sund arbejdskultur skal kickstartes fra dag ét, mener Lene Rehder, der er studiechef

på ITU. Hun tager med egne ord undersøgelsens resultater "drønvalvrigt".

— Hver eneste seksuel krænkelse er én for meget. Men vaner er sejlivede, og det tager lang tid at ændre dem. Det er ikke let, men vi arbejder benhårdt på at komme den slags ting til livs, siger hun.

ITU har som erklæret mål at få flere kvinder til at vælge et it-fag og har blandt andet nedfældet et adfærdskodeks. Her står, at de studerende ikke bør "opføre sig på

en måde, der fornærmer, intimiderer og er fjendtlig, nedgørende eller ydmygende over for andre". De studerende har selv har været med til at udforme kodekset, og det kommer til udtryk fra allerførste studiedag.

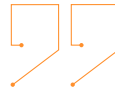
— Vi har et styret introforløb, hvor vi som ledelse sikrer, at de studerende fra starten ved, hvilket studiemiljø vi ønsker, og hvilke regler der gælder her. Vi tilstræber, at de studerende får kulturen helt ind under huden med det samme, siger Lene Rehder.

Og det fokus ser ud til at give pote.

— Vi har hen over årene fået flere og flere kvindelige studerende — og de bliver nu hos os, siger studiechefen.

Mens frafaldet blandt de mandlige studerende ligger stabilt, er tallet blandt kvinderne hen over årene faldet fra 33 til 18 procent.

— Kvinderne vil jo gerne have en karriere inden for it-faget. De finder faget anvendeligt og samfundsnyttigt, og de er rigtig gode til det, siger Lene Rehder. ▀

Jeg hører jævnligt fra mine mandlige udviklerkollegaer, at jeg har opnået særlige privilegier på grund af mit køn. At kvinder ikke kan finde ud af teknologi af nogen art

— Kvinde i PROSAs undersøgelse

råd til at få en god arbejdsplads

FORSTÅ

Ledelsen skal forstå, at der er et problem, og at det er et problem for hele arbejdspladsen. Herefter skal medarbejderne inddrages i arbejdet med at forandre kulturen.

UDDAN

Tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter skal uddannes i at understøtte den gode kultur for alle og med ledelsen forestå tiltag, som kan tackle modstandsreaktioner.

REFLEKTÉR

Tjek om humor og omgangsformer på arbejdspladsen er ekskluderende. Alle skal spørge sig selv: "Hvis det, jeg siger, bliver sagt til mig, ville jeg så selv have det godt med det?"

Indblik

Tekst >
Stine Nysten

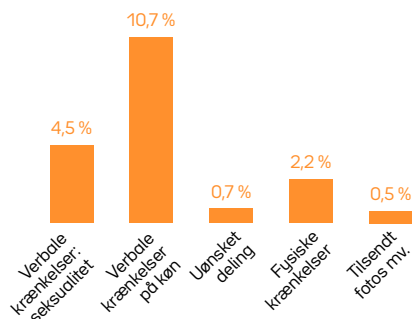
Illustration >
Mikkel Henssel

KNÆK

tonen og koden

PROSA og KVINFO har med to rapporter 'Knæk tonen' og 'Knæk koden' sat fokus på **chikane mod kvinder i it-branchen**. De belyser sexchikane, seksuel chikane og kønskrænkende adfærd – fra forsøg på voldtægt over ydmygende kommentarer om udseende og sexappeal, nedsettende stereotype bemærkninger om kvinders evner og udsagn om kvindelige kollegers seksuelle værdi til uønskede fysiske berøringer såsom knus, klap på låret og massage.

Andel af kvinder i undersøgelsen, der inden for det seneste år har oplevet krænkelse

Sexchikane:

Enhver form for uønsket verbal, ikke-verbal eller fysisk adfærd med seksuelle undertoner med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed, navnlig ved at skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima.

Seksuel chikane:

Al form for uønsket seksuel opmærksomhed og kan for eksempel være uønskede berøringer, uønskede verbale opfordringer til seksuelt samkvem, sjofle vittigheder og kommentarer, uvedkommende forespørgsler om seksuelle emner og visning af pornografisk materiale.

Kønskrænkende adfærd:

Uønsket adfærd i relation til en persons køn med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed og skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima.

Chikane på it-studierne

Kvinder 36,8 %
Mænd 7,5 %

Har været udsat for en eller flere af de krænkende handlinger i løbet af deres studie.

Kvinder 24,3 %
Mænd 1,3 %

Har været udsat for krænkende eller nedladende kommentarer om deres køn.

Kvinder 16,8 %
Mænd 2,5 %

Har været udsat for, at deres krop, seksualitet eller udseende er blevet kommenteret på en måde, som de har fundet stødende eller ubehagelig.

Kvinder 12,2 %
Mænd 1,7 %

Har været udsat for uønskede fysiske berøringer, omfavnelser eller kys.

Chikane på it-arbejdspladserne

Kvinder 44,5 %
Mænd 12 %

Har været udsat for en eller flere af de krænkende handlinger.

Kvinder 18,0 %
Mænd 3,4 %

Har været udsat for uønskede fysiske berøringer, omfavnelser eller kys.

Kvinder 34,1 %
Mænd 3,0 %

Har været udsat for krænkende eller nedladende kommentarer om deres køn.

Kvinder 19,1 %
Mænd 5,9 %

Har været udsat for, at deres krop, seksualitet eller udseende er blevet kommenteret på en måde, som de har fundet stødende eller ubehagelig.

Hvem krænker studerende?

30,4%

angiver, at de krænkende eller nedladende kommentarer om deres køn kommer fra en underviser.

89%

angiver, at de krænkende eller nedladende kommentarer om deres køn kommer fra en medstuderende.

”Jeg plejer altid at tage løstsiddende tøj på, mange lag. Ikke noget, der viser bryster og røv for meget.”

UDSAGN OM HVORDAN DET ER AT VÆRE KVINDE I IT-BRANCHEN.

Unge kvinder er udsatte

Procentdel af kvinder mellem 18 og 34 år, der inden for de sidste 12 måneder her været udsat for:

15%

Krænkende adfærd

31,5%

Seksuel chikane

'Knæk tonen' og 'Knæk koden'

PROSA har fået udarbejdet to rapporter. Den ene 'Knæk tonen' fokuserer på arbejdspladserne og er baseret på svar fra 2.224 medlemmer i job, mens 'Knæk koden' tager temperaturen på it-studierne og bygger på svar fra 429 it-studerende. Du kan læse rapporterne på prosa.dk.

FRONT KÆMPERNE

TEKST

Ole Hoff-Lund

“Du skal ikke finde dig i noget”. Sådan lyder det fra 27-årige **Christine Line Larsen**, der har oplevet sexchikane fra sine medstuderende, mens **Dorte Toft**, der var it-nybygger i 1970'erne, foreslår en årlig undersøgelse af, hvilke arbejdspladser it-kvinder synes bedst om. Mød to kvinder, der vil smide chikanen på porten.

Sophia Juliane Lydolph

FOTO

Det var først i slutningen af studietiden, at Christine Line Larsen begyndte at tage afstand fra sine mandlige medstuderendes sexistiske kommentarer på datamatikeruddannelsen på UCL i Odense.

Som en af de ganske få kvinder på studiet havde hun gennem flere semestre stiltiende fundet sig i jargonen og forsøgt at slå det hen som værkstedshumor, når de mandlige studerende kom med utilslørede seksuelle tilbud eller erklærede, at kvinder ikke kan kode.

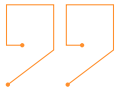
— De kunne også snakke om, hvordan de havde lyst til at voldbolle en anden kvinde på studiet, og når jeg var i dårligt humør, ville de fortælle mig, at jeg åbenbart fik for lidt pik derhjemme. I lang tid prøvede jeg bare at lukke ørerne for det. Jeg brød mig ikke om at være den,

der skulle sige fra, fortæller Christine Line Larsen, der også fik at vide, at hun har DSL — *dick sucking lips*.

Kvindefjendsk retorik

Syv ud af otte kvinder forlod studiet, så hun var den eneste kvinde, der blev færdig i den danske klasse på sin årgang i 2019. Hun overvejede også selv at droppe ud, for hendes humør var ofte helt nede i kælderen, når hun kom hjem. Til sidst trak hun sig helt fra sociale arrangementer på studiet og opholdt sig ikke på campus mere end højst nødvendigt.

— Jeg var ofte irriteret, træt og skuffet. En fem timers skoledag kunne føles som 16 timer. Selv om jeg ikke fik kommentarer hver dag, så skulle jeg stadig høre på kvindefjendsk retorik hele tiden. Og hver morgen

Det tavse flertal bryder sig egentlig ikke om det, men de lader det ske

– Christine Line Larsen

skulle jeg nøje overveje det tøj, jeg tog på. Helst noget løstsiddende, så det ikke fremhævede min krop, siger den 27-årige it-studerende, der understreger, at hun ikke vil opfattes som et offer, men ønsker at skabe forandring på alle it-kvindes vegne.

Tingene ændrede sig, da hun blev medlem af PROSAs studenterbestyrelse (PROSA/STUD) og et it-netværk for kvinder. Her fik hun kræfter og opbakning til at stå op imod sexchikanen og de krænkende kommentarer.

Hun har også deltaget i en ny PROSA-undersøgelse, som viser, at omfanget af chikane mod kvinder på it-studier og it-arbejdspladser er alarmerende højt. Flere end hver tredje kvindelige it-studerende har oplevet krænkelser som dem, Christine beskriver, og blandt de færdiguddannede siger 44,5 procent, at de har oplevet chikane eller krænkelser i deres arbejdsliv.

Erobrede nyt territorium

Men sådan har det ikke altid været. Journalist og forfatter Dorte Toft, der blandt andet stod bag afsløringen af IT Factory i 2008, arbejdede oprindeligt som programmør i perioden 1966-1973 og har stort set kun positive minder fra tiden med assembler og COBOL.

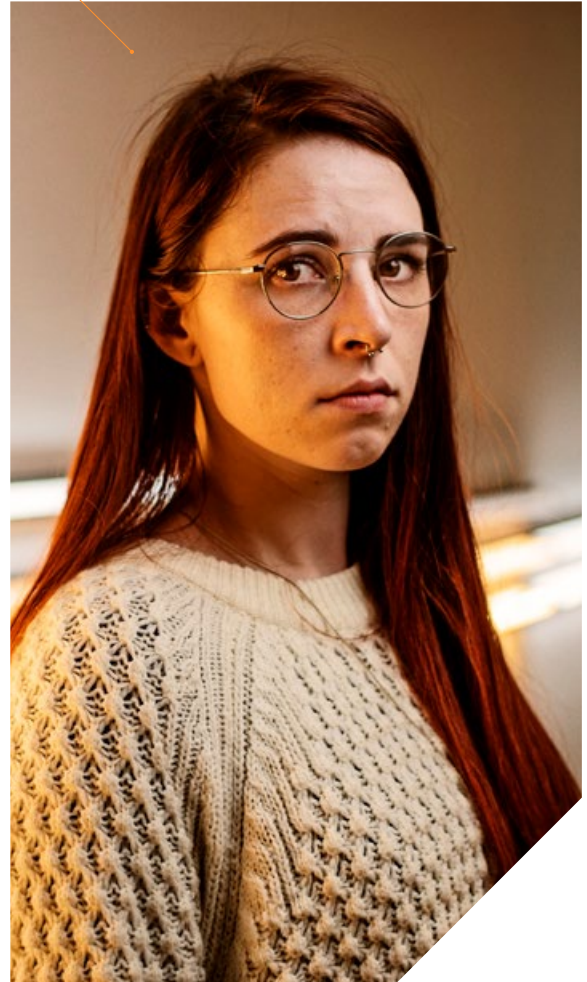
– Jeg erindrer ikke sexismen og chikane fra andre programmørers side, kun et fantastisk godt samarbejde. Vi var en slags nybyggere, der sammen erobrede nyt territorium, og det bliver man høj på. Det skaber fællesskab, siger Dorte Toft.

Af og til dukkede sexismen op blandt firmaets sælgere og kunder, men den slags episoder kan på ingen måde overskygge en spændende og udfordrende tid i it-branchen med gode kolleger. Hun tøver heller ikke med at erklære, at hun elsker den humor og kreativitet, hun møder hos mange it-mænd.

Faktisk var hun så begejstret for it-faget, at hun for ti år siden udgav bogen "Lykkelig i nordland – hvem bygger fremtiden?", som havde til hensigt at få flere piger til at søge ind på en it-uddannelse og skabe sig en it-karriere med udsigt til stor frihed, indflydelse og en solid indkomst.

– De godt syv år, jeg selv var programmør, gav mig så mange ekstra chancer i livet, at jeg har presset på for at få unge kvinder til at vælge it-uddannelser. Ikke kun af hensyn til dem selv, men bestemt også af hensyn til andre. Diversitet tæller som bekendt.

Men i de seneste år er jeg kommet i tvivl, for måske gør jeg kvinderne en bjørnetjeneste, siger Dorte Toft.

Christine Line Larsen søgte ind på datamatikeruddannelsen i 2016, fordi hun havde et brændende ønske om at arbejde med it-sikkerhed – ikke mindst beskyttelse af persondata og privatliv.

– Det slog mig som paradoksalt, at staten havde så travlt med at udbrede Nem ID og digitalisere en række kritiske dele af samfundets infrastruktur, uden at der var ordentligt styr på it-sikkerheden. Og siden dengang har vi jo set masser af læk af personlige data, siger Christine Line Larsen.

Trods sine oplevelser med chikane og krænkende adfærd på studiet, er hun ikke nået til det punkt, hvor hun vil fraråde andre kvinder at søge ind. Tværtimod. Hun hæfter sig ved, at #MeToo-bevægelsen faktisk har sat sig spor i årgangene efter hende, og hun mærker generelt større fokus på ligestilling og respekt mellem kønnene blandt unge.

— Derfor vil der også ske ændringer på uddannelsesområdet. Første skridt er at gøre opmærksom på problemet og skabe rammerne for, hvad god opførsel er. Det er jeg talerør for. Jo flere kvinder, der søger ind, jo mere naturligt vil forandringerne ske, siger Christine Line Larsen.

Feminazierne er skurken

Dorte Tofts tvivl om kvinders fremtid i it-faget kom snigende i kølvandet på historier om stigende sexismen og chikane i computerspilverdenen og Silicon Valley. Men det var Googles fyring af udvikleren James Damore i 2017, der for alvor blev en øjenåbner.

James Damore havde lagt et 10 sideres memo op internt i Google, hvor han kritiserede firmaets diversitetspolitik. Fyringen fik en del danske it-mænds holdninger helt frem i lyset, og de udpegede "feminazierne" som skurken, fortæller Dorte Toft.

— En del mænd mente, at alle dem, der ikke fattede Damores budskab om, at kvinder biologisk set ikke egnede sig til it, var idioter — hjernevasket af politisk korrekthed. Siden har jeg været forsigtigere med min anbefaling af it-uddannelser til kvinder, for tænk hvis du som nyuddannet ender med en kollega med sådan en holdning, siger Dorte Toft.

Logik og opfindsomhed

Alligevel kom det bag på hende, at det står så skidt til herhjemme, som PROSAs undersøgelser dokumenterer.

— I min promovning af it-branchen over for kvinder har jeg altid sagt, at bedømmelsen af dine evner

ikke afhænger af, om du smiler nok eller er sød nok. Hvis programmet kører godt og løser opgaven, så duer du. Basta. Og programmering er sjovt — en evig udfordring af ens egen logiske sans og opfindsomhed, siger Dorte Toft.

Hun understreger, at der historisk set har været god plads til dygtige kvinder i it, da status lå i udviklingen af hardware, ikke i software.

— Men efterhånden som det stod klart, hvor afgørende software kunne være, og hvor mange gysere der ligger i software, blev det et højstatusområde. Og så kom mændene, og nogle af dem havde ikke høje tanker om kvinder, siger Dorte Toft.

At der er behov for at få flere kvinder ind i it-faget, er politikere og eksperter enige om. Det har høj prioritet på Christiansborg, i Dansk Industri, hos PROSA og på uddannelsesstederne, og det handler ikke kun om mangfoldighed. Der er også mere jordnære ting på spil, mener Dorte Toft.

— Det er også vigtigt for kvindernes egen skyld. Der ligger jo både magt og penge i at arbejde på et område, hvor efterspørgslen overgår udbuddet. Herunder magt til i højere grad at bestemme over sin egen arbejdsituation — også i relation til familielivet. Med en skilsmisseprocent på omkring 50 i Danmark er en solid egenøkonomi heller ikke at kimse ad, siger hun.

Men det bliver ikke nemt at få it-branchen til at blive bedre til at gribe ind over for uacceptabel adfærd mod kvinder. Måske bliver det endda sværere i Danmark end i andre vestlige lande, mener Dorte Toft.

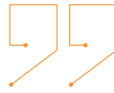
— Der tordnes jo løs om, at der er ligestilling i Danmark. Men kvinder, der kritiserer kritisable forhold, hænges ud for at trække offerkortet, og for at være sarte og mangle humor. Så de fleste lærer at holde kæft og holde ud, siger Dorte Toft og tilføjer:

— Men udover det, hvad vil en arbejdsgiver så stille op, hvis førerhannen på it-arbejdspladsen ikke blot er den,

01001111
10101110
00110001
11101000
11001101
00100011

ILLUSTRATION: MIKKEL HENSSEL

I de seneste år er jeg kommet i tvivl, for måske gør jeg kvinderne en bjørnetjeneste

– Dorte Toft

FOTO: JACOB NIELSEN/RITZAU SCANPIX

Hun stod frem med sin historie i Berlingske i marts, og reaktionen fra studieledelsen på UCL er ikke udeblevet. Der er blevet afholdt møder med det ene punkt på dagsordenen, og i den kommende tid vil UCL sætte gang i et arbejde, der kan skabe fundamentet for forandringer.

– Det var et konstruktivt møde, og de er selvfølgelig overraskede over, hvor galt det står til. Men det er vigtigt, at der nu kommer fokus på det, og at problemet bliver taget alvorligt – både her og på andre studiesteder, siger Christine Line Larsen.

Opgør med kulturen

En anden mulighed for at presse it-virksomheder og uddannelser til at tage et opgør med kulturen er ifølge Dorte Toft at gennemføre en årlig undersøgelse af, hvilke arbejdspladser og uddannelser it-kvinder synes bedst om.

– Det vil nok kunne gøre indtryk i branchen, der jo slås om arbejdskraften, siger Dorte Toft.

CV

Dorte Toft

ALDER: 75 ÅR

KARRIERE:

Programør 1966-1973.
Uddannet journalist 1977 med ansættelse hos bl.a. Berlingske, DR, KMD, Børsen og Computerworld. Freelance siden 2006. Forfatter til flere bøger, herunder 'Bedrag - Om IT Factory, grådighed og magtskyg' [2009].

Heldigvis er ikke alle arbejdspladser blinde for det problem, som fordomme udgør, siger Dorte Toft og fremhæver IBM som et eksempel på en it-virksomhed, der i årevis har arbejdet med at få den ubevidste bias frem i lyset, så de ansætter og forfremmer på mere objektiv basis.

I PROSA er håbet, at undersøgelserne kan bruges som rambuk til at sparke gang i en tiltrængt debat om arbejdsvilkår og ligestilling i it-branchen. Og Christine Line Larsen ser frem til en åben og inkluderende dialog om de initiativer, der skal sættes i søen.

– Jeg har været én af de uheldige kvinder. Men sådan er det jo ikke alle steder, og man skal som kvinde ikke være bange for at møde sexchikane. Du har ret til at sige fra, og du skal ikke finde dig i noget, bare

fordi du tilhører en minoritet, siger Christine Line Larsen.

Hun opfordrer samtidig kvindelige it-studerende til at søge sammen i netværk for at udveksle erfaringer og skabe et frirum.

– Det er fedt at mødes for at kode, hacke og nørde sammen som kvinder. Og der er rigtig mange stærke it-kvinder rundt omkring i Danmark, siger hun. ▀

der forpester livet for kvindelige kolleger, men også er den allerbedste fagligt set eller den allermest populære blandt de øvrige mænd? Fyrer man ham? Næppe.

Det tavse flertal

Christine Line Larsen har heller aldrig oplevet nogen mandlige medstuderende eller undervisere sige fra over for den hårde tone og de sexistiske bemærkninger. Og hun medgiver, at det kan være svært at finde modet til at stille sig op.

– Det gælder jo uanset, om det er sexismen, racismen eller homofobi. Det tavse flertal bryder sig egentlig ikke om det, men de lader det ske. Mange it-folk er måske heller ikke de bedste til at sige fra. Jeg har i hvert fald aldrig fået opbakning, når jeg har sagt fra, siger Christine Line Larsen.

SIG FRA — & FÅ HJÆLP

TEKST

Stine Nysten

Oplever du **grænseoverskridende adfærd** på din arbejdsplads, bør du kontakte PROSA. Det er ikke en oplevelse, du skal gå alene med, understreger jurist.

Du skal sige fra over for en hver form for chikane — også hvis det ikke går ud over dig personligt, fastslår Camilla Winther, der som jurist i PROSA har haft flere sexchikanesager på sit bord.

— Fortæller du ikke om dine oplevelser, stopper chikanen ikke. Den breder sig måske i værste fald, så flere bliver ofre for krænkeren, som fejlagtigt kan tro, at det vedkommende har gang i, er helt ok, når ingen siger fra, siger hun.

Krænkende handlinger af seksuel karakter er ifølge Arbejdstilsynet al form for uønsket seksuel opmærksomhed. Og det er uden betydning, om handlingerne er udtryk for ubetænksomhed eller et decideret ønske om at krænke.

— Det er personens oplevelse af de krænkende handlinger, der er central, og derfor er det vigtigste at lytte, siger Camilla Winther.

Det er både mænd og kvinder, der er blevet sexchikaneret, og mænd, der er blevet anklaget for at chikanere, der kontakter PROSA for at få hjælp, og Camilla Winther oplever nu og da, at et medlem rent faktisk er usikker på, om han eller hun faktisk har været en del af en krænkende situation.

— Hvis du er det mindste i tvivl om, du er blevet krænket eller er krænker, så ring og få en fortrolig sparring på oplevelsen, lyder hendes råd.

Risikerer jobbet

Ud over at lytte er det juristens opgave at afdække sagen og finde ud af det mere faktuelle. Findes der vidner eller noget på skrift, der vil kunne understøtte det, vedkommende har oplevet? Og ønsker personen at gå videre med sagen?

— Min opfattelse er, at når nogen endelig ringer ind til os, er det, fordi vedkommende ønsker, vi skal gøre noget. Ender sagen med, at ansættelsesforholdet ophører, bistår vi oftest med at aftale vilkårene omkring fratræden. Vi har også hjulpet med, at en påtænkt advarsel blev trukket tilbage. Så det giver mening at kontakte os, siger hun.

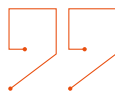
Den typiske, synlige omkostning ved en chikanesak er risikoen for at miste sit job. Arbejdsgiveren har pligt til at reagere, hvis der forekommer chikane på arbejdspladsen, og kan over for en krænker reagere med en advarsel, opsigelse eller bortvisning i de helt grelle tilfælde.

— Er man den krænkede, står man næppe til at blive fyret. Her er det nok mere de personlige omkostninger, der kan være store, og som i sidste ende måske vanskeliggør, at man bliver på arbejdspladsen, siger Camilla Winther, der understreger, at det altid kan betale sig at kontakte sin fagforening.

— Man har behov for at blive lyttet til, uanset om man er krænker eller krænket. Også selvom man ikke ønsker at starte en sag, men blot har brug for at dele sine tanker med en af vores rådgivere, siger hun.

Du kan kontakte PROSAs rådgivning på faglig@prosa.dk ▶

CORONA-NEDLUKNING SKABER TRAVLHED

Da samfundet blev lukket ned, fik PROSAs jurister travlt. Med udsigt til **lønnedgang** og tvungen brug af fleks har medlemmerne haft ekstra brug for råd og vejledning.

PROSA fik 75 såkaldt corona-relaterede henvendelser i den første uge, hvor Danmark var lukket ned. Mange har været fra it-folk, som er blevet bedt om at gå ned i løn eller tid på grund af den krise, Danmark befinder sig i.

– Når en funktionær varsles ned i tid eller løn, er der tale om det, vi jurister kalder væsentlige ændringer, fordi det markant ændrer på det, der ellers er aftalt. Vi har derfor forklaret, hvad det betyder for deres ansættelse, og vi har vejledt om, hvordan de bedst håndterer et svar til arbejdsgiver, siger jurist Camilla Winther.

Der har også været spørgsmål om brugen af fleks og om de fem tvungne feriedage, som en medarbejder skal holde, hvis arbejdsgiveren får hjælp fra den særlige trepartsaftale, der i lyset af

coronakrisen blev indgået af arbejdsmarkedets parter.

– Nogle medlemmer har svært at acceptere, at de skal bruge optjent ferie, feriefridage eller helt selv betale de fem feriedage, før arbejdsgiveren skal betale dem fuld løn under hjemsendelsen. Men sådan er aftalen nu engang sat sammen, siger Camilla Winther.

I det hele taget henvender mange medlemmer sig en ekstra gang for at få råd og sparring angående deres situation.

– Bliv endelig ved med det. Især hvis du fra arbejdsgivers side er blevet præsenteret for nogle ændringer i din ansættelse, og du er i tvivl om, hvorvidt du skal acceptere ændringerne, siger Camilla Winther.

Læs mere i artiklen 'Coronakrisen: Hvad spørger medlemmerne om?' på prosa.dk

råd, når du arbejder på en bærbar computer

Sid ikke for længe ved den bærbare

Tænk over, hvordan du sidder, før det gør ondt

Husk at lave strækøvelser og træning

KILDE: KROP & KONTOR

[34,3%]

Antallet af danske it-virksomheder, der forventer fyringer i 2020.

KILDE: IT-BRANCHEN. UNDERSØGELSEN ER FORETAGET BLANDT 400 IT-VIRKSOMHEDER I PERIODEN 23.-25. MARTS.

FÅ FERIEPENGE PÅ FORSKUD

Var du ikke på arbejdsmarkedet i store dele af 2019, kan du måske få et forskud på de feriepenge, der som konsekvens af den nye ferielov ellers er blevet frosset inde. Ferieforskuddet er et engangsbeløb til de lønmodtagere, som har optjent mindre end 8,4 feriedage til det såkaldte miniferieår, der løber fra 1. maj til 31.

august i år. Forskuddet beregnes som 12,5 procent af den løn, du har tjent fra den 1. september til 31. december 2019.

For at få ferieforskud 2020 skal du:

- have arbejdet højest 4 måneder i perioden 1. januar til 31. august 2019 (studiejob og deltidsbeskæftigelse tæller også)

- have fået en lønindkomst i perioden 1. september til 31. december 2019

- holde fondsferiedagene i perioden 1. maj til 31. august 2020

Du kan læse mere på prosa.dk og borger.dk/feriemidler

Redaktionen dykker ned i gamle udgaver af Prosabladet på jagt efter nedslag, der siger noget om it-fagets utrolige udvikling.

Tekst >
Stine Nysten

Da magnetkort blev moderne

< 1971 >

UNIVAC, Universal Automatic Computer, havde netop sendt en spritny hulle-kontrolmaskine på markedet, da maj-udgaven af Prosabladet årgang 1971 kom på gaden. Der var tale om en **UNIVAC hullemaskine VIP 1710**, og hulleafdelingen på SAS havde foreløbigt fået leveret fire, kunne bladet afslører.

Læsere kunne forstå, at den nye maskine "har mange nye finesser og er meget hurtigere end de tidligere hullemaskiner", og "en hulleoperatør kan let producere mellem 40-50 procent mere på denne maskine". For med UNIVAC VIP 1710 skal man, som skribenten forklarer, ikke "vente på kortene".

Når den sidste kolonne i et kort er hullet, er næste kort parat. Samtidig sker hulingen ikke kolonne for kolonne, men først når kortet er færdigt. "Hullemaskinen har et magnetisk lager, der indeholder både kontrolprogram og de data, der skal hulles, kontrolleres eller printes". Nyt er også, at kontrolhulingen sker på samme maskine.

"Rettelsesproceduren sker med det samme. Finder man en fejl i kortet, lyser en rød fejlknap. Men i stedet for at hakke i kortets kant, huller man de nye og rigtige oplysninger ind i lageret, tager et nyt blankt kort og indsætter dette i et ekstra kort-indførelsesmagasin, og hullemaskinen dupliserer så automatisk hele kortet uden fejlen", lyder beskrivelsen af den nye smarte maskine.

Derudover kan farverullen let og hurtigt skiftes "uden man får snavsede fingre".

< 2020 >

Hullekortmaskiner havde deres storhedstid i 1960'erne og 1970'erne, indtil moderne computerteknologi og teknologi til lagring af data afløste

dem. Er du nysgerrig på første og anden generationsmaskiner, så tjek Dansk Datahistorisk Forening på datamuseum.dk

Tekst >
Ole Hoff-Lund

Christian Lassen, IBM

Jobtitel:

Strategic Dealmaker

Hvad laver en Strategic Dealmaker?

Jobbet består i at være overordnet salgsansvarlig i relation til at hjælpe vores kunder på den digitale rejse, herunder at sikre de bedst mulige betingelser for, at vores kunder kan agere innovativt, være fleksible samt ikke mindst relevante for deres leverandører, partnere og kunder ved at udnytte bredden i IBM Cloud og IBM Software. En anden essentiel del af jobbet er at sikre sammenhæng og de bedst mulige set up på de kommercielle forhold, vi tilbyder.

Hvilken uddannelse har du?

Cand.merc. i international markedsføring.

Hvad er din spidskompetence?

Mine evner til at forhandle og samtidig med øje for at sikre den bedst mulige løsning for alle involverede parter.

Hvor længe har du arbejdet i IBM?

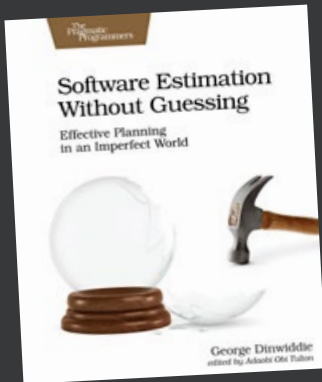
12 år i forskellige roller inden for salg og forretningsudvikling.

Hvem har brug for en Strategic Dealmaker?

Jeg samarbejder med vores strategiske kunder, som har behov for at udnytte bredden i vores løsningsportefølje i relation til IBM Cloud, AI, Blockchain og anden IBM Software.

BØGER MED RABAT

TIL PROSA-MEDLEMMER

Software Estimation Without Guessing Effective Planning in an Imperfect World

Authors: *George Dinwiddie*
ISBN 9781680506983

Developers hate estimation, and most managers fear disappointment with the results, but there is hope for both. You'll have to give up some widely held misconceptions: let go of the notion that "an estimate is an estimate," and estimate for your particular need. Realize that estimates have a limited shelf-life, and re-estimate frequently as needed. When reality differs from your estimate, don't lament; mine that disappointment for the gold that can be the longer-term jackpot. We'll show you how.

Vejl pris 281,-

PROSApris 197,-

Testing Business Ideas: A Field Guide for Rapid Experimentation

Authors: *David J. Bland, Alexander Osterwalder*
ISBN 9781119551447

Testing Business Ideas explains how systematically testing business ideas dramatically reduces the risk and increases the likelihood of success for any new venture or business project. It builds on the internationally popular Business Model Canvas and Value Proposition Canvas by integrating Assumptions

Mapping and other powerful lean startup-style experiments.

Vejl pris 318,-

PROSApris 223,-

Building Machine Learning Powered Applications - Going from Idea to Product

Authors: *Emmanuel Ameisen*
ISBN 9781492045113

Learn the skills necessary to design, build, and deploy applications powered by machine learning (ML). Through the course of this hands-on book, you'll build an example ML-driven application from initial idea to deployed product. Data scientists, software engineers, and product managers—including experienced practitioners and novices alike—will learn the tools, best practices, and challenges involved in building a real-world ML application step by step.

Vejl pris 566,-

PROSApris 396,-

Designing Interfaces, 3rd Edition Patterns for Effective Interaction Design

Authors: *Jenifer Tidwell, Charles Brewer, Aynne Valencia*
ISBN 9781492051961

Designing good application interfaces isn't easy now that companies need to create compelling, seamless user experiences across an exploding number of channels, screens, and contexts. In this updated third edition, you'll learn how to navigate through the maze of design options. By capturing UI best practices as design patterns, this best-selling book provides solutions to

common design problems.

Vejl pris 566,-

PROSApris 396,-

Fundamentals of Software Architecture An Engineering Approach

Authors: *Mark Richards, Neal Ford*
ISBN 9781492043454

Salary surveys worldwide regularly place software architect in the top 10 best jobs, yet no real guide exists to help developers become architects. Until now. This book provides the first comprehensive overview of software architecture's many aspects. Aspiring and existing architects alike will examine architectural characteristics, architectural patterns, component determination, diagramming and presenting architecture, evolutionary architecture, and many other topics.

Vejl pris 661,-

PROSApris 463,-

FACTUM BOOKS

Få 20 % rabat hos FACTUM BOOKS

– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk
og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

OBS:

På grund af myndighedernes skærpede sikkerhedsregler under coronakrisen kan vi ikke garantere, at kurserne bliver afholdt. Vi bestræber os på at afholde flere webinarer i denne kritiske periode. Følg med på prosa.dk/arrangementer og i PROSAs nyhedsbreve.

Alternativ 1. maj-markering med PROSA 2020

- Grundet den ekstraordinære situation bliver der i år ikke afholdt fysiske møder og samlinger på 1. maj. Dette skal dog ikke forhindre, at PROSA også i år markerer dagen.
- Siden 1889 har fagbevægelsen brugt dagen som en kampdag for sociale og demokratiske rettigheder – i nyere tid suppleret med krav fra PROSA og andre om beskyttelse af privatlivets fred, modstand mod masseovervågning m.v.
- Derfor markerer vi også dagen i år – med formandstale, aktuelle kommentarer og politiske forslag – blot online.

Følg med på prosa.dk og i nyhedsbreve fra PROSA

Agil projektledelse og SCRUM i it-projekter

Kom til en aften, hvor du får konkrete metoder med hjem og får en gennemgang af tankesættet bag agil it-projektledelse. Du får styr på de vigtigste begreber og simple værktøjer til selv at kunne arbejde agilt, hvad enten du har dit eget projekt eller er ansat i en større virksomhed.

Agile teams har vist sig dels at arbejde mere effektivt og præcist, dels at være bedre til at prioritere og generelt have højere arbejdsglæde.

Hør om LEAN start-up, SAFe og SCRUM og få tips med hjem. Oplægget er teoretisk, men også meget praktisk. Her får du hænderne på rattet. Gennem korte øvelser får du indsigt i, hvorfor og hvornår det virker at arbejde agilt, samt i hvilke projekter, det er optimalt.

Underviser

Mikael Elkan er certificeret SCRUM-master samt IPMA C Certificeret projektleder og har arbejdet i 10 år med agile it-projekter.

Dato: Mandag 4. maj kl. 17.00-20.00

Sted: PROSA, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

Dato: Onsdag 13. maj kl. 17.00-20.00

Sted: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

User Story Mapping som arbejdsproces

Kom til en hands-on workshop, som giver inspiration til, hvordan I effektivt nedbryder, prioriterer, afklarer og klargør opgaverne i jeres team. Du får redskaber til behovsafklaring, planlægning og facilitering med hjem.

User Story Mapping er en effektiv metode til at sikre, at alle involverede har en fælles forståelsesramme for et projekt, så teamet bliver bedre til at planlægge og prioritere. Og du kan med fordel anvende User Story Mapping som middel til at facilitere en mere meningsfuld dialog mellem alle deltagerne i et agilt projekt.

Workshoppen henvender sig til dig, der arbejder i eller skal arbejde i et team og ønsker at blive bedre til at arbejde med user stories. Og til dig, som søger værktøjer til, hvordan man bedst kan gribe user stories an, så de bliver en værdifuld og integreret del af arbejdsprocessen.

Underviser

Bent Jensen er partner i konsulentvirksomheden BestBrains.

Dato: Tirsdag 5. maj kl. 17.00-20.00
Sted: PROSA, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

Kom godt i gang med big data, kunstig intelligens og machine learning

Netværksarrangement for kvinder i it.

Kom og læg de første sten til dit næste dataprojekt sammen med andre kvinder i it-branchen.

På denne workshop får du en overordnet forståelse af koncepterne og teknologierne omkring big data, kunstig intelligens og machine learning. Du får desuden tips og tricks til at komme godt i gang. Og til at få en god praksis omkring anvendelsen af data til at underbygge beslutninger i din virksomhed.

Underviser

Line Clemmensen er lektor og studieleder for videreuddannelse ved DTU Compute. Hendes forskning og undervisning er centreret omkring machine learning og datavidenskab med anvendelser inden for en række forskellige industrier (finans, medicinal, produktion). Hun har tidligere arbejdet som Principal Scientist ved Mærsk Transport og Logistik.

Dato: Tirsdag 12. maj kl. 17.00-21.00
Sted: PROSA, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

Dato: Torsdag 11. juni kl. 17.00-21.00
Sted: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Kanban med LEGO

BestBrains har udviklet et unikt LEGO-koncept, hvor deltagerne på legende vis kan få kendskab til Kanban-processen.

Kanban med LEGO er for dig, der tror på, at den bedste læring kommer, når man kombinerer teori med afprøvning i praksis. Metoden kræver både kreativitet, analytisk sans og et godt samarbejde i det enkelte team og teams i mellem.

Deltagerne vil blive klogere på, hvad flaskehalse og begrænsning af igangværende arbejde betyder for en udviklingsproces. Og der vil være rum til at reflektere

over, hvordan Kanban kan anvendes til at styrke samarbejdet.

Simuleringen er bygget op omkring en opgave, som kun kan løses med succes, hvis alle teams arbejder sammen og koordinerer deres opgaver på tværs. Kombineret med en grundig gennemgang af principperne giver LEGO-simuleringen den bedst mulige start til at få forankret Kanban-processen i hverdagen.

Underviser

Bent Jensen fra BestBrains.

Dato: Tirsdag 19. maj kl. 17.30-20.00
Sted: Cafe Florentz, Algade 13, 4000 Roskilde

Webinar: Photoshop

Få styr på billedbehandling og visuelle effekter.

På dette webinar lærer du at forbedre billeder til web, print og tryk ved at justere farver, beskære til rette størrelse, retouchere uønskede dele væk og gemme i rette opløsning og filformat til slutanvendelsen.

Indhold:

- Overblik over Photoshop og samspillet mellem dette og søsterprogrammerne InDesign og Illustrator
- Farvejustering, beskæring og retouch
- Brug af selektioner til at fremhæve dele af billedet
- Lag-funktionen og de mange muligheder
- Brug af filtre og effekter
- Gem det færdige billede, så det kan bruges på web, i Office-pakken og til tryk
- Tips, tricks og svar på dine spørgsmål undervejs

Underviser

Jimmy Machon er Adobe Certified Expert og selvstændig kreativ designer. Han har arbejdet som underviser siden 2007. Kunder som Lego, Aller, Egmont samt mange andre har haft stor glæde af hans kreative kurser i Adobe Photoshop, After Effects og Animate CC.

Dato: Mandag 20. april kl. 17.00-18.30

Sted: Link sendes på dagen til alle tilmeldte

Webinar: Avanceret Powerpoint og Animation

For dig, der indimellem afholder oplæg og ønsker at få praktiske værktøjer og guidelines til at gøre dine præsentationer mere levende og spændende. Der vil være fokus på, hvordan du opbygger avancerede animationer på slides.

Du lærer at arbejde med flere lag i en PowerPoint, så ét slide kan indeholde flere informationer, der kan vises og skjules under præsentationen. Der findes en lang række standard animationer, som bliver gennemgået samt muligheden for manuelt at anføre bevægelser.

Indhold:

Vi starter med at forstå lagene i PowerPoint samt de forskellige animationstyper. Herefter sætter vi liv i præsentationen ved at se på brugen af bevægelsesstier og på animation af tekst, punktopstillinger samt objekter og billeder. Der er nogle væsentlige tidsindstillinger for animation, som vi skal have styr på.

Du lærer også at tildele flere animationer til ét objekt, samt hvordan du sætter dine animationer op i rækkefølge og sammensætter animationer i sekvenser. Og til sidst får du en gennemgang af de forskellige indstillinger til animationer samt animation af illustrationer og grafer.

Underviser

Ole Grønhøj har arbejdet professionelt med Microsoft Office-programmerne siden 1997. Udover et højt fagligt niveau indenfor Outlook, Word, Excel, PowerPoint og OneNote arbejder han også med de pædagogiske aspekter indenfor præsentationsteknik og effektivitet.

Dato: Onsdag 29. april kl. 17.00-19.00

Sted: Link sendes på dagen til alle tilmeldte

Kalender maj 2020

Dato/Tid	By	Emne
01/05 kl. 12.00	Hele landet	1. maj (online)
04/05 kl. 17.00	Aarhus	Agil projektledelse og SCRUM i IT-projekter
05/05 kl. 17.00	Aarhus	User Story Mapping
05/05 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
06/05 kl. 17.30	København	Fri Software Netværk
06/05 kl. 18.00	København	NixOS User Group
11/05 kl. 17.00	København	Workshop: Introduktion til iOS over to aftner
12/05 kl. 10.00	TBA	Ansættelsesret
12/05 kl. 17.00	Aarhus	Kom godt i gang med big data, kunstig intelligens og machine learning
13/05 kl. 17.00	København	Agil projektledelse
13/05 kl. 18.00	Odense	Vinsmagning
14/05 kl. 16.00	Aarhus	Rundvisning på Aarhus Rådhus (PROSA PLUS)
19/05 kl. 17.30	Roskilde	KANBAN med LEGO
19/05 kl. 17.30	København	Udvalgsmøde: IT- og Samfund
19/05 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
26/05 kl. 17.00	København	GirlzNight: Rundvisning om hovedstadens heltinder
26/05 kl. 18.00	København	Functional Copenhagensers Meetup Group
27/05 kl. 17.00	Aarhus	Digital Drawing Master Class

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

PROSA

Forbundet af It-professionelle

København – Forbund og Min A-kasse

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15

mandag dog kl. 10-15

Tlf.: 33 36 41 41

Niels Bertelsen Formand

Direkte: 33 36 41 11

Mobil: 40 11 41 23

E-mail: nib@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen Næstformand

Direkte: 33 36 41 34

Mobil: 28 88 12 47

E-mail: hlj@prosa.dk

Morten Rønne Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 21

Mobil: 27 10 78 86

E-mail: mbr@prosa.dk

Carsten Larsen Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 38

Mobil: 29 62 02 95

E-mail: cla@prosa.dk

Henrik Jacobsen Forbundssekretær

Direkte: 87 30 14 10 Mo-

bil: 22 88 72 62

E-mail: hja@prosa.dk

Bjørn Vitoft Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 14

Mobil: 53 57 01 56

E-mail: bvi@prosa.dk

Aarhus

Søren Frichs Vej 38 K th.
8230 Åbyhøj

Kontortid: kl. 9.30-15

Odense

Overgade 54
5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

E-mail:

medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

PROSA/DXC

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS

Formand: Curt Kjærsgaard, Retortvej 8, 2500 Valby.
Tlf.: 29 23 53 96

PROSA/OFFENTLIG

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD

Overgade 54, 5000 Odense C.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST

Søren Frichs Vej 38 K th., 8230 Åbyhøj.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

Afkodet

Tekst >
Ole Hoff-Lund

2

Jeg har altid kæmpet mest med SQL, fordi jeg endnu ikke har fået lært det ordentligt. Jeg kan det til husbehov, men jeg er sikker på, at det giver tifold igen, når man går fra begynder til øvet.

1

Mit første sprog var HTML, som jeg lærte af et hæfte fra biblioteket. Jeg var 12 og brugte en hel weekend på at lave en personlig hjemmeside. HTML er teknisk set ikke et programmeringssprog, men det var rigeligt, indtil jeg måtte lære at copy-paste ASP-stumper til en gæstebog.

3

Jeg vender altid tilbage til JavaScript, fordi der ikke er nogen vej udenom. Internettet er over alt, og med det følger JavaScript. Node.js gør, at det ikke engang kun er browsere, der bruger denne bastard af et quirky sprog.

```
_contin  
(qF1$n),",",  
nd(100*sum(qF1$  
m_text(aes(labe  
hjust =  
positi  
lip())
```


6

Til begyndere vil jeg anbefale Ruby, fordi det er et rart sted at være, og JavaScript, fordi det er over alt. I det hele taget vil jeg slå et slag for, at man som begynder bare vælger ét sprog og bliver dér, hvis man synes, det er sjovt. Når du først har lært ét, kan du nemmere lære de næste.

Jeg elsker Ruby, fordi det er lavet med udvikerlgæde som det primære mål. Communityet er vidunderligt, og frameworks som Ruby on Rails gør, at jeg som enkeltperson kan overskue at bygge store, komplekse systemer.

5

Jeg hader ikke rigtig nogen sprog. De har allesammen glade brugere og værdi, men nogle sprog tiltaler mig mere end andre. Java og .Net er for eksempel vildt populære sprog og frameworks, men de har aldrig rigtig vækket min interesse.

Mikkel Malmberg

er selvlært programmør og appudvikler, der udover at være ansat hos Elastic har flere projekter på egen hånd - fx. 10er.app. Mikkel kan høres hver formiddag kl. 10 på P1 eller som podcast i programmet Kortsluttet.

4